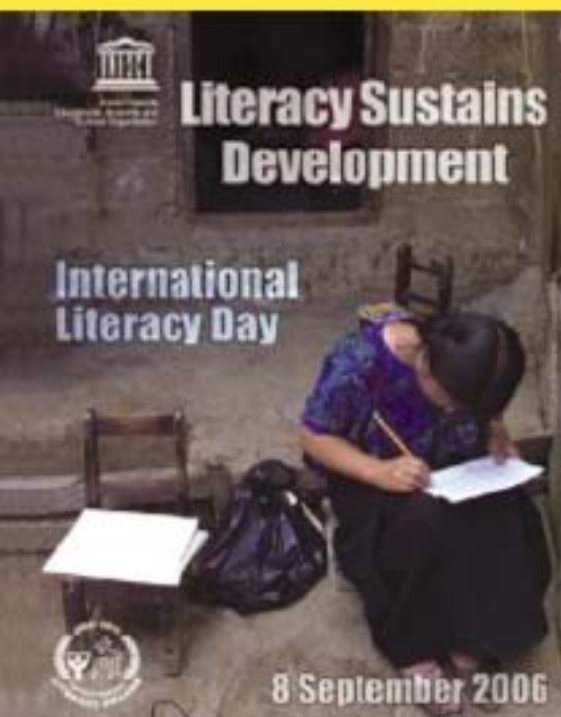

วาระความร่วมมือกับต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ

Literacy for Life

แหล่งมรดกโลกของประเทศ

กัมพูชา

จากบรรณาธิการ
From the Editor

หน้าพิเศษ
Special Page

เกร็ดข่าว
News

1

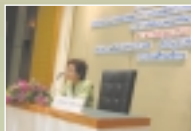
คณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการเยือนราชอาณาจักรกัมพูชา
High-level Delegation from the Ministry of Education Visits Cambodia
พิมพ์วิรัชญ์ เมืองนิล

2

8 กันยายน : วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ
8 September : International Literacy Day
ชวลีพร ผาตินินนาท

6

การสัมมนาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน
Brainstorming Seminar to Develop a Strategy Plan for Educational Cooperation with Neighboring Countries
กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 2 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

8

การสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสถานศึกษาโครงการ ASPnet
Seminar on the Sister Schools Project as part of ASPnet
บวรฤทธิ์ ชัยยะเพกะ

21

เกร็ดความรู้ภาษาอังกฤษ : English is Fun

เมื่อต้องจับไมค์เป็น MC - II
Preparation for MC - II

25

เรื่องแปล : มนุษย์เป็นอันตรายต่อแนวปะการัง มากกว่าสึนามิ
Translated Article : Humans a Bigger Danger for Coral Reefs than Tsunami
ปนัดดา งามสมพล

28

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ : หน่วยงานใสสะอาด
Office of the Permanent Secretary : Centre for Transparency and Accountability
ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

31

การรู้หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาของทุกสาขาวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีกิจกรรมในโอกาสวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ ซึ่งตรงกับวันที่ 8 กันยายน ของทุกปี สำหรับหัวข้อการเฉลิมฉลองโอกาสดังกล่าวในปี 2549 นี้ คือ การพัฒนาการรู้หนังสืออย่างยั่งยืน ซึ่งปีนี้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการยกระดับการศึกษาให้แก่ประชากรวัยแรงงานที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยมีเป้าหมายการยกระดับพื้นฐานการศึกษาให้ประชากรวัยแรงงานในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป และเพื่อพัฒนาสังคมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ขอเสนอบทความเกี่ยวกับวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ รวมถึงความเคลื่อนไหวด้านความร่วมมือทางการศึกษากับต่างประเทศที่น่าสนใจ เช่น การสัมมนาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจัดโดยสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศจากองค์กรหลัก ผู้แทนสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณแนวชายแดน เพื่อกำหนดทิศทางและความพร้อมในการให้ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องเกี่ยวกับหน่วยงานอิสระอาต โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งศูนย์ประสานราชการอิสระอาตขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2548 เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนการสร้างราชการอิสระอาต และความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ศูนย์ประสานราชการอิสระอาต ได้กำหนดพันธกิจไว้ 4 เรื่องด้วยกัน ซึ่งจะต้องเร่งดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ในการเป็นผู้นำการสร้างราชการอิสระอาต โดยทุกหน่วยงานต้องมีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้ประชาชนผู้รับบริการมีความเชื่อถือในกลไกการทำงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่สูงขึ้นต่อไป

Literacy is one of the most powerful tools for development. On 8 September each year, the world celebrates International Literacy Day. The theme of the 2006 celebration was "Literacy Sustains Development". This year, the Ministry of Education organized activities to promote non-formal education and to promote a culture of lifelong learning among working people. This issue of the Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education presents an article on "International Literacy Day".

Among the various joint cooperation initiatives of the last three months was the *Brainstorming Seminar to Develop a Strategy Plan for Educational Cooperation with Neighboring Countries* organized by the Bureau of International Cooperation on 18-19 September 2006. The seminar aimed to develop a strategic plan, and to outline possible cooperation with regard to education and human resource development for Thailand and neighboring countries including: Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam.

In line with Government policy on good governance, the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education set up a Centre for Transparency and Accountability in 2005. The centre works with all sections of the Office of the Permanent Secretary. The article we have published outlines the four major goals of the centre and its efforts to ensure transparency and accountability to the public and to help fight corruption.

See you again next issue.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จเป็นประธานพิธีเปิดการประชุม

การประชุมเชิงวิชาการเรื่อง Language Policy for Global Transition

เมื่อวันที่ 25-26 กันยายน 2549 บริติช เคานซิล ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดการประชุมเชิงวิชาการเรื่อง Language Policy for Global transition เน้นหาการประชุมเน้นเรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จ” ในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการศึกษาระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการวางแผนงานโครงการวิจัยระยะ 18 เดือน ที่จะรายงานการพัฒนาและความคืบหน้าของยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาแห่งชาติในระยะยาว

The Bulletin on International Cooperation
of The Ministry of Education

การประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อป้องกันโรค HIV/AIDS ในประเทศไทย

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยความร่วมมือกับยูเนสโก กรุงเทพฯ ได้จัดการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อป้องกันโรค HIV/AIDS ในประเทศไทย โดยจัดให้กับผู้เกี่ยวข้องในภาคกลางที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2549 ในส่วนของภาคเหนือได้จัดที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2549 และจัดให้กับผู้เกี่ยวข้องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2549 การประชุมดังกล่าวมุ่งเน้นให้ข้อมูลและความรู้แก่ครู/อาจารย์ เกี่ยวกับสถานการณ์เอดส์ในปัจจุบัน แนะนำชุดความรู้เรื่องเอดส์ และปรับกลยุทธ์ในการส่งเสริมป้องกันโรคเอดส์ให้แก่เยาวชน โดยผ่านระบบการศึกษา ทั้งนี้ ประมาณเดือนพฤศจิกายน 2549 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะจัดการประชุมเช่นเดียวกันนี้ในภาคใต้ที่จังหวัดกระบี่เป็นลำดับสุดท้าย

Angkor Angkor Angkor Angkor
Angkor Angkor Angkor Angkor
Angkor Angkor Angkor Angkor
Angkor Angkor Angkor Angkor
Angkor Angkor Angkor Angkor
Angkor Angkor Angkor Angkor

พิมพ์วิษณุ เมืองนิล*

กระทรวงศึกษาธิการไทยและกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (MOU) ระหว่างกัน เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2549 หลังจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการไทยได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเขาวชนและกีฬาของกัมพูชามาเยือนประเทศไทย เมื่อปลายเดือนธันวาคม 2547 เพื่อหารือแนวทางความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้กรอบของ MOU และมีการเจรจา ระดับทวิภาคีระหว่างกัน โดยฝ่ายไทยยินดีให้การสนับสนุน การจัดการศึกษาในสาขาที่กัมพูชาให้ความสนใจ ได้แก่ การศึกษาพิเศษ การอุดมศึกษา การศึกษาก่อนวัยเรียน การกีฬาและวัฒนธรรม

ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2548 ผู้บริหารระดับสูงของไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่) เป็นหัวหน้าคณะ เดินทางไปกัมพูชา เพื่อเจรจาความร่วมมือด้านการศึกษาและหารือรายละเอียดการจัดกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน จำนวน 4 หลักสูตร คือ หลักสูตรด้านการศึกษาปฐมวัย การมัธยมศึกษา การศึกษาพิเศษ และการตรวจราชการ/บริหารการศึกษา ให้แก่บุคลากรทางการศึกษาของกัมพูชา รวม 51 คน ในปลายเดือนกันยายน 2548

The Minister of Education and a high-level delegation visited cambodia between 8-11 September 2006. On this occasion, the Minister paid a courtesy call on Dr. Kol Pheng, Senior Minister and the Minister of Education, Youth and Sport of Cambodia and exchanged views on educational cooperation. Both sides agreed to work towards setting up a Joint Working Group to study and recommend activities in wide range of fields, particularly the study of the cultures and languages of neighboring countries.

*เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ ในระหว่างการประชุมอธิการบดีโลก เมื่อเดือนกรกฎาคม 2549 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยและกัมพูชาได้มีการหารือทวิภาคีร่วมกัน ซึ่งต่อมา Dr. Kol Pheng รัฐมนตรีอาวุโสและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเขาวชนและกีฬา ของกัมพูชา ได้เชิญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปเยือนราชอาณาจักรกัมพูชา

เมื่อวันที่ 8-11 กันยายน 2549 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงและผู้แทนมหาวิทยาลัย ได้เดินทางไปเยือนราชอาณาจักรกัมพูชา โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะ Dr. Kol Pheng รัฐมนตรีอาวุโสและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเขาวชนและกีฬาของกัมพูชา และเจรจาความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสองประเทศ โดยปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการไทยได้ให้การสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาของกัมพูชาในทุกระดับการศึกษา ตามสาขาที่สนใจ ซึ่งมีความร่วมมือกันอยู่บ้างแล้วในระดับอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง เช่น หลักสูตรฝึกอบรบระยะสั้น การให้ทุนการศึกษา โดยที่ระดับกระทรวง ไม่ทราบข้อมูลและความก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อการศึกษา จึงได้มีข้อเสนอทั้งสองฝ่ายให้ระดับกระทรวงควรมีข้อมูลและมีแผนความร่วมมือที่เป็นระบบ นอกจากนี้ ฝ่ายไทยยินดีที่จะสนับสนุนความร่วมมือด้านการศึกษาแก่กัมพูชา โดยขอให้กัมพูชาเสนอต่อ ACMES เพื่อจะได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น ระหว่างนี้ขอให้ทางกัมพูชาเตรียมประเด็นข้อเสนอความร่วมมือฝ่ายไทยมีความสนใจ ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งรวมถึงกัมพูชาด้วย (ปัจจุบันนักเรียนไทยได้รับทุนจากธนาคารออสลิน จำนวน 9 ทุน เพื่อเรียนภาษาเพื่อนบ้านในโครงการนำร่อง) และเห็นด้วยหากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ร่วมทำวิจัยด้วยกัน

ด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เช่น Cambodia Study ซึ่งขณะนี้ที่มหาวิทยาลัยบูรพาได้จัดตั้งศูนย์กัมพูชาศึกษา ประเทศไทยมีความยินดีที่จะมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา หรือนักเรียนในระดับมัธยมตามแนวชายแดนสองประเทศร่วมกัน

กัมพูชายังให้ความสนใจที่จะส่งนักศึกษาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในไทยโดยขอรับการสนับสนุนทุนบางส่วน (ปัจจุบันมีนักศึกษากัมพูชาได้ทุนผ่านองค์การระหว่างประเทศศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 26 คน และอีกหลายมหาวิทยาลัย)

ทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้ง Joint Working Group ขึ้น 1 ชุด เพื่อหารือและพิจารณารายละเอียดการจัดกิจกรรมในสาขาต่างๆ ร่วมกัน โดยกำหนดให้มีการหารือในช่วงก่อนการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ (SEAMEO HOM) ที่ประเทศไทย ในเดือนพฤศจิกายน 2549 หรืออาจก่อนหน้านั้น หากทั้งสองฝ่ายพร้อม

การเยี่ยมชมสถานศึกษาของกัมพูชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้บริหาร ได้เยี่ยมชมสถานศึกษาของกัมพูชาหลายแห่ง ได้แก่ โรงเรียน Samdech Euv High School ที่จังหวัดเสียมราฐ และ โรงเรียน Preah Norodom ที่กรุงพนมเปญ โดยได้มอบ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การเรียน และอุปกรณ์กีฬาพร้อมเงิน สนับสนุนจำนวนหนึ่ง ให้สถานศึกษาดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ ได้เดินทางไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัย Royal University of Phnom Penh ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และ Pannasatra University of Cambodia เป็นมหาวิทยาลัย เอกชนและเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติแห่งแรกของกัมพูชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้บริหาร พร้อมด้วย Dr. Kol Pheng รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ กัมพูชา ยังได้ไปเยี่ยมชมวิทยาลัยกำปงเฌอเดียล ที่จังหวัด กำปงธม ซึ่งเป็นวิทยาลัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานความช่วยเหลือด้าน การศึกษาด้วย □

วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ

ประจำปี 2549

นายโคอิชิโร มัตสึอุระ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก ได้กล่าวถึงความสำคัญของวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือวันที่ 8 กันยายน 2549 ว่า “การรู้หนังสือได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลในการพัฒนา และได้รับความสนใจจากสังคมต่างๆ การรู้หนังสือยังเป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง และเป็นเครื่องมือสำหรับการได้รับความสำเร็จจากความก้าวหน้าทางสังคมต่อไป” สำหรับหัวข้อของการเฉลิมฉลองวันรู้หนังสือนานาชาติในปีนี้คือ การพัฒนาการรู้หนังสืออย่างยั่งยืน

ความสำเร็จอย่างมากในเรื่องการรู้หนังสือนั้นมีอยู่ในหลายประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ และโครงการการศึกษาออกโรงเรียนนั้นมีความก้าวหน้าอยู่มาก จะอย่างไรก็ตามสิ่งท้าทายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ยังมีอยู่ เช่น ผู้ใหญ่ประมาณ 781 ล้านคนทั่วโลกไม่มีทักษะการรู้หนังสือพื้นฐาน (ซึ่ง 2 ใน 3 เป็นสตรี) นอกจากนี้ เด็กจำนวนประมาณ 103 ล้านคนทั่วโลกไม่ได้เข้าโรงเรียน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่สามารถอ่าน เขียน หรือนับเลขได้ จากรายงานการสำรวจของยูเนสโกปี 2549 พบว่า ภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันตกมีอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ต่ำสุด (58.6%) ตามมาด้วย อนุภูมิภาคซาฮาราทวีปแอฟริกา (59.7%) และรัฐอาหรับ (62.7%) โดยประเทศที่มีอัตราการรู้หนังสือต่ำที่สุดของโลก คือ บุร์กินาฟาโซ (12.8%) ไนเจอร์ (14.4%) และมาลี (19%) รายงานดังกล่าวได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างการไม่รู้หนังสือกับประเทศที่มีความยากจนสูง ซึ่งประเทศบังกลาเทศ เอธิโอเปีย กานา อินเดีย โมซัมบิก และเนปาล จะมีจำนวน 3 ใน 4 หรือมากกว่า 3 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด ที่มีรายได้ต่อวันน้อยกว่า 2 เหรียญสหรัฐโดยอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่มีต่ำกว่า 63% และจำนวนของผู้ที่ไม่รู้หนังสือ ก็มีมากกว่า 5 ล้านคน

ข้อริเริ่มการรู้หนังสือของยูเนสโก (UNESCO's Literacy Initiative for Empowerment : LIFE) จะให้ความช่วยเหลือในการลดอัตราผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือจากทั่วโลก ให้เหลือเพียงครึ่งหนึ่งภายในปี พ.ศ. 2558 ตามกลยุทธ์ของโลกเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการรู้หนังสือ LIFE จะดำเนินการโดยยึดประเทศเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญและความจำเป็นพิเศษรวมทั้งศักยภาพของประเทศ จากความมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กว้างขวางของทศวรรษการรู้หนังสือแห่งสหประชาชาติ (2546-2555) LIFE จึงได้ส่งเสริมการรู้หนังสือใน 35 ประเทศที่มีอัตราการรู้หนังสือน้อยกว่า 50% หรือมีประชากรที่ไม่รู้หนังสือมากกว่า 10 ล้านคน ได้แก่ ประชากรของประเทศอัฟกานิสถาน บังกลาเทศ เบนิน บราซิล บุร์กินาฟาโซ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง ชาด จีน สาธารณรัฐคองโก จิบูตี อียิปต์ เจริเทรีย เอธิโอเปีย แกมเบีย กินี บิสเซา เฮติ อินเดีย อินโดนีเซีย สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน อิรัก มาดากัสการ์ มาลี มอริเตเนีย โมร็อกโก โมซัมบิก เนปาล ไนเจอร์ ไนจีเรีย ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี เซเนกัล เซียร์ราลีโอน ซูดาน และเยเมน นายมัตสึอุระ ได้กล่าวชื่นชมถึงความสำเร็จของบุคคล สังคม และองค์กรทั่วโลกที่ได้ช่วยเหลือให้ผู้อื่นสามารถสื่อสารผ่านทางข้อความได้ พร้อมทั้งได้กล่าวว่า “ในวันรู้หนังสือนานาชาตินี้ควรปล่อยให้กลุ่มบุคคล สังคม และองค์กรดังกล่าวได้ใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นของพวกเขาเป็นตัวอย่างในการจุดประกายเรื่องพลังแห่งการรู้หนังสือไปสู่ผู้อื่น”

แปลจากข่าวเรื่อง International Literacy Day 2006
เอกสาร UNESCOPRESS (Press Release No.2006-110)

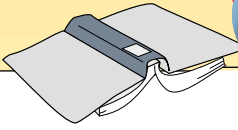
BOOK

8

กันยายน :

วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ

บุลิสร์ พาตินันนาก*

การอ่านออกเขียนได้ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังกล่าว และปัจจัยที่สำคัญที่เป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง คือ ทรัพยากรมนุษย์ ด้วยเหตุนี้นานาชาติจึงนำกระบวนการทางการศึกษาและการเรียนรู้มาใช้เป็นแกนหลักในการพัฒนาศักยภาพประชาชนในชาติ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และร่วมแข่งขันกันในโลกได้อย่างภาคภูมิใจ

ด้วยการศึกษาในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการแบ่งการจัดการศึกษายึดตามอายุของประชาชนเป็นสำคัญซึ่งประชาชนที่อายุเกิน 15 ปีขึ้นไป หรือเด็กที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร การศึกษาในระบบไม่สามารถเข้าไปดูแลได้ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานอกระบบ คือ สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 โดยระยะแรกเป็นการเน้นการศึกษาผู้ใหญ่ให้มีความรู้อ่านออกเขียนได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 ได้ขยายเป้าหมายออกเป็น ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ ส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมการปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตย ส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต่อมาได้พัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มากขึ้น มีหน่วยงานและบุคลากรให้บริการทางการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนถึงระดับชุมชน มีสถานี่ให้บริการ คือ “ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” ในพื้นที่ต่างๆ ไป และพื้นที่เฉพาะ เช่น บนพื้นที่สูง ก็ให้บริการในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการศึกษานอกระบบยังได้ขยายเข้าไปให้บริการแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ ทหารกองประจำการในทุกเหล่าทัพ แรงงานในสถานประกอบการ ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) โดยกระทรวงศึกษาธิการ และมีสำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการได้จัดให้มีกิจกรรมในโอกาสวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ ซึ่งตรงกับวันที่ 8 กันยายนของทุกปี สำหรับปี 2549 กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการยกระดับการศึกษาให้แก่ประชากรวัยแรงงานที่อยู่ในนอกระบบโรงเรียน โดยมีเป้าหมายการยกระดับพื้นฐานการศึกษาให้ประชากรวัยแรงงานในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป และพัฒนาสังคมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

* ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน

โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน ในการร่วมจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำนักบริหารงานการศึกษา นอกระบบ จึงได้กำหนดจัดกิจกรรมเพื่อร่วมเฉลิมฉลองใน โอกาสวันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนภูมิภาคให้หน่วยงานในสังกัดได้ดำเนินการ จัดในระดับพื้นที่ และสำหรับส่วนกลางได้จัดกิจกรรมขึ้นใน วันที่ 7-9 กันยายน 2549 ณ ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี โดยภายในงานประกอบด้วย สองกิจกรรมใหญ่ คือ การแสดงนิทรรศการผลงานการจัด การศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน คือ ผู้ต้องขัง ทหารกองประจำการ เกษตรกร แรงงานในสถานประกอบการ เด็กด้อยโอกาส การฝึกทักษะอาชีพในระยะสั้น เพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชนเลือกเรียนได้ เปิดโลกการเรียนรู้ผ่านสื่อ ประเภทต่างๆ ได้แก่ e-education ห้องสมุด โลภวิทยาศาสตร์ ที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีนี้เป็นปีครบรอบครองราชย์ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แสดงให้เห็นถึง

การนำพระราชดำริมาใช้ในการศึกษานอกระบบโรงเรียนใน มิติใดบ้าง สำหรับอีกกิจกรรมหนึ่งคือ การสัมมนาทางวิชาการ การลงนามบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานต่างๆ จำนวน 20 หน่วยงาน ในการร่วมจัดการศึกษาในลักษณะของพันธมิตร และมอบโล่รางวัลแก่หน่วยงานและบุคลากรที่จัดการศึกษา นอกระบบดีเด่น จากผลการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นการ สร้างกระแสให้โอกาสแก่การจัดการศึกษาและเข้าร่วมการ พัฒนาตนเองของประชาชนที่เข้าร่วมงานหรือรับชมการ ถ่ายทอดทางโทรทัศน์ไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

จากหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมา ตั้งแต่เริ่มแรกที่ได้ริเริ่มมาจากการอ่านออกเขียนได้ ได้มีการ พัฒนาโดยตลอดจนกระทั่งเข้ามาสัมพันธ์กับการพัฒนา คุณภาพชีวิต ในด้านต่างๆ มีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกระแสโลก เพื่อการปรับตนเองเข้าสู่สังคม โดยมุ่งหวังให้สังคมไทยเป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ในการนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป □

การสัมมนาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน

กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 2

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การให้ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการนั้น มีการดำเนินงานโดยหลายหน่วยงานในสังกัดและหลายรูปแบบ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มบทบาทการเป็นผู้นำทางการศึกษาของไทยในระดับภูมิภาค รวมทั้ง สนองนโยบายของรัฐบาลในการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานปลัดกระทรวงฯ จึงได้จัดการสัมมนาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศดังกล่าว โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทด้านการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านการวางแผนและการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มาให้ความรู้และข้อเสนอแนะ รวมทั้ง เป็นการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศจากองค์กรหลัก ผู้แทนสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณแนวชายแดน เพื่อกำหนดทิศทางและความพร้อมในการให้ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งช่วยให้เกิดความชัดเจนทั้งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หลีกเลียงความซ้ำซ้อน ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งผลบวกต่อไทยทั้งด้านสังคม ความมั่นคง และเศรษฐกิจในอนาคต

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูจากสถานศึกษาที่ดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ทูตความสัมพันธ์ขององค์กรหลัก เจ้าหน้าที่จากเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดที่อยู่ใกล้ชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง ผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 70 คน

พิธีเปิดการสัมมนา และบรรยายพิเศษ เรื่อง ยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน : ประสาน

พลังแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดย **ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่** ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการสัมมนานี้ว่าเป็นโอกาสอันดีที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนปัญหาและอุปสรรค เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลไปประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินงานที่เหมาะสม

นโยบายด้านต่างประเทศของไทยได้ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจอันดีกับนานาประเทศ แต่หัวใจที่สำคัญ คือ กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม เพราะนอกจากมีความผูกพันทั้งด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม และชนบทประเพณีอย่างใกล้ชิดแล้ว ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสถียรภาพและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคตด้วย ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งมีความเชื่อมโยงไปทั่วโลกนี้ หากแต่ละประเทศได้ร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง โดยใช้การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ก็จะทำให้มีความเข้าใจอันดีและเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำให้เศรษฐกิจและความเจริญในด้านต่างๆ ของประเทศดีแล้ว ยังส่งผลดีต่อภูมิภาคได้ในที่สุด

แนวทางการดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านนั้นต้องช่วยเหลือ ผลักดันซึ่งกันและกัน ไปสู่เป้าหมายด้วยกัน จะได้ประโยชน์เป็นอย่างมากและเป็นการยกระดับภูมิภาคได้ด้วย การให้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านมีหลายมิติ ได้แก่ การมอบทุนการศึกษา ฝึกอบรม และวิจัยในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการ การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การส่งนักศึกษาไปฝึกอบรมหรือเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีได้มาก

ทั้งนี้ มีประเด็นสำคัญๆ เพื่อเสริมแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของไทยที่มีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษาที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่จำเป็น เช่น ความมั่นคง สังคม และเศรษฐกิจ

ประเด็นที่ 2 ส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้อง และความคิดอย่างสร้างสรรค์ระหว่างเยาวชนไทย และกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ทั้งในเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และการใช้ชีวิตประจำวัน ฯลฯ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันและเป็นมิตรอย่างแท้จริง

ประเด็นที่ 3 เสริมสร้างบุคลากรไทยให้มีความรู้ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน ในสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน รวมทั้งจัดหลักสูตร เพื่อนบ้านศึกษา (กัมพูชาศึกษา ลาวศึกษา พม่าศึกษา และเวียดนามศึกษา) โดยอาจจัดทำความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยไทยกับเพื่อนบ้าน และจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนไทยไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยของเพื่อนบ้านในระยะเวลาที่เหมาะสม

ประเด็นที่ 4 ส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้น ระยะยาว โดยใช้สถานศึกษาของอาชีวศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน ไทย และสถานประกอบการ เพื่อสร้างความไว้วางใจและความเป็นมิตรระหว่างประชาชนของทุกฝ่าย

การบรรยายเรื่องการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านว่า ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงในโลกมีทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงระดับประเทศเพื่อนบ้าน แต่สิ่งที่มีอิทธิพลและมีผลต่อเศรษฐกิจไทยให้ต้องมีการปรับมุมมองหรือบทบาทเพิ่มมากขึ้นมี 2 ด้าน คือ 1) การพัฒนาประเทศไทย และ 2) การคำนึงถึงประเทศเพื่อนบ้าน การหลั่งไหลหรือการเคลื่อนย้ายเสรีของมนุษย์จะมีมากขึ้นในรูปแบบของทรัพยากรมนุษย์ หรือแรงงานที่มีการเคลื่อนย้ายมาในระยะเวลาที่ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดในช่วงปี 2530 - 2533 หรือที่เรียกว่า “Knowledge Worker” แต่ตอนนี้จะเป็น “Unskilled Labor” คือแรงงานที่ไร้ฝีมือ

การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกนั้น ในอดีตประเทศไทย พัฒนาอยู่บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ขณะเดียวกับการพัฒนาได้ทำให้ประเทศซึ่งเคยมีทรัพยากรธรรมชาติหรือปัจจัยการผลิตอย่างเหลือเฟือ มีราคาถูกนั้นหมดไป อุตสาหกรรมที่เคยเคลื่อนย้ายเข้ามาในประเทศไทยโดยอาศัยแรงงานราคาถูกเริ่มโยกย้ายไปที่อื่น ประเทศเวียดนามจะเป็นคลื่นลูกต่อไปของอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน รวมทั้งบางประเทศในกลุ่มเพื่อนบ้านของไทย และอีกหลาย

ประเทศที่พยายามเลียนแบบการพัฒนาของไทย อย่างไรก็ตาม ในอนาคตนอกจากประเทศไทยจะใช้อุตสาหกรรมเป็นตัวนำแล้ว ยังใช้การขับเคลื่อนโดยภาคบริการ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเรื่องแผนพัฒนาฉบับที่ 10 เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างของเศรษฐกิจที่ว่า **อุตสาหกรรมต้องขยับขึ้นไปอีกระดับหนึ่งที่ไม่ใช่ระดับใช้แรงงาน แต่เป็นระดับที่ใช้องค์ความรู้ (Knowledge) มากขึ้น** ดังนั้นในอดีตประเทศไทยใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง แต่ปัจจุบันจำเป็นต้องเพิ่มเติมองค์ความรู้เข้าไปด้วย ด้านภาวะความเสี่ยงทางสังคมควรมีนโยบายออกมาให้มีการทำงานรองรับ คือต้องพิจารณางานแบบคู่ขนาน โดยสิ่งที่เข้ามามีบทบาทในสถานการณ์โลกขณะนี้ มี 4 เรื่อง คือ 1) การรวมตัวทางเศรษฐกิจ 2) สิ่งแวดล้อม 3) เทคโนโลยี Materialtech - Nanotech 4) สังคม การที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปเป็นลักษณะสังคมผู้สูงอายุมากขึ้นมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงรสนิยมในการบริโภค (Consumer Trends)

บทบาทและนโยบายของไทย มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนจากประเทศผู้รับมาเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ การพัฒนาความสัมพันธ์ในรูปแบบของการเป็นหุ้นส่วน การพัฒนาทางด้านสังคม และบทบาทในเวทีพหุภาคี สำหรับบทบาทของไทยในเวทีประเทศเพื่อนบ้าน เน้นความเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์มากขึ้น โดยกรอบความร่วมมือที่เกิดขึ้นล่าสุด คือ ACMECS เป็นความร่วมมือที่ไทยเป็นผู้ให้ฝ่ายเดียว เพราะระดับการพัฒนาแตกต่างกันมากจนเกิดการหลั่งไหลของทรัพยากรมนุษย์เข้ามาในประเทศไทย จึงต้องมีการช่วยพัฒนาให้ประเทศเหล่านั้นเกิดความเจริญเติบโตและมีรายได้ เน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรในภูมิภาคให้เกิดประโยชน์ร่วมกันมากที่สุด

นโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มุ่งเน้น 3 ระดับ คือ 1) ระดับเอเชีย 2) ระดับภูมิภาคของไทย และ 3) ระดับโลก ในเรื่องของการเจรจาภายใต้กรอบการค้าเสรีต่างๆ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่กล่าวถึงเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีอยู่ 3 เรื่อง คือ 1) พอประมาณ (Sufficiency) 2) ภูมิคุ้มกัน (Immunization) และ 3) มีเหตุผล (Rational) นอกจากนี้ ยังมีอีก 5 เรื่องหลักๆ คือ 1) สังคมภูมิปัญญา 2) ชุมชนกับสังคม 3) โครงสร้างเศรษฐกิจ 4) ความหลากหลายทางชีวภาพ และ 5) การ

บริหารจัดการที่ดี

ด้านยุทธศาสตร์การดำเนินงานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ การพัฒนาประเทศไทย และการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งต้องทำคู่กันไปในกลุ่มอนุภูมิภาค เพราะหากไม่เข้าไปช่วยเหลือ ช่องว่างทางเศรษฐกิจจะห่างไกลกับเพื่อนบ้านจะเพิ่มมากขึ้น และจะเกิดผลกระทบทางลบโดยเฉพาะปัญหาสังคม การพัฒนาจะเป็นลักษณะของการบูรณาการ เช่น โครงการแม่ฟ้าหลวงที่เป็นการบูรณาการแบบเบ็ดเสร็จ จะเน้นเรื่องชุมชน สุขภาพ โรงเรียน มากกว่าพืชผล

กรอบการพัฒนาที่สำคัญๆ ได้แก่ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) มุ่งการพัฒนา 3 เรื่องคือการเชื่อมโยงสมาชิกเข้าด้วยกันผ่านระบบการคมนาคมขนส่ง (Connectivity) โดยมี logistic และ IT เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยการผลิตสินค้า (Competitiveness) และชุมชน (Community) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) เน้นเรื่องเมืองคู่แฝดที่อยู่ตรงพรมแดน (Sister Cities) การทำสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรระหว่างพ่อค้าหรือโรงงานไทยกับเกษตรกรในประเทศเพื่อนบ้าน (Contract Farming) กรอบเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) มีประเด็นร่วม 3 เรื่อง 1) ใช้วัตถุดิบ จะมีอยู่ในทุกกรอบทั้ง GMS, ACMECS, IMT-GT หรือเป็นวาระในระดับทวิภาคี คือ การที่ประเทศไทยมียุทธศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านในแต่ละประเทศ 2) พลังงาน และ 3) ภัยธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ร่วมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แบ่งออกเป็น

- ด้านเศรษฐกิจ คือ การช่วยเหลือในเรื่องของการค้า การลงทุน การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว และคมนาคม
- ด้านสังคม คือ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์ และความยากจน

ยุทธศาสตร์ร่วมในทุกกรอบที่ต้องมีการผลักดัน ได้แก่

- การสร้างเครือข่ายหุ้นส่วน (Partnership) ประกอบกับผู้เข้าร่วม (Development Partner) ที่เป็นองค์กรระหว่างประเทศเข้าร่วมด้วย เนื่องจากแผนงานหรือโครงการ

ส่วนใหญ่จะเป็นความร่วมมือที่ประเทศเพื่อนบ้านขอมา ดังนั้น หากโครงการใดที่เกินกำลังความสามารถที่จะให้ความช่วยเหลือได้นั้น จำเป็นต้องมี Partner โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประเทศที่สามหรือองค์กรที่สามด้วย

- การลดกฎกติกาต่างๆ ที่ไม่ใช่ภาษี และระเบียบต่างๆ เช่น เมื่อมีการลดภาษี เรื่องของกติกากำหนดนำเข้าหรือการขนเข้า-ออกควรจะลดลงด้วย

- การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ แนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์ระดับนโยบายควรมีการกำหนดความร่วมมือเพื่อพัฒนาอนุภูมิภาคบนฐานประโยชน์ร่วมกัน เช่น การพัฒนายั่งยืน และการสร้างความมั่นคงทางพลังงาน เป็นต้น การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมการเชื่อมโยงทางสังคมและวัฒนธรรม ความร่วมมือของภาคเอกชน และประเทศที่สามกับองค์กรการพัฒนา

ยุทธศาสตร์รายสาขาควรให้ความสำคัญในหลายด้าน ดังนี้

1. ด้านคมนาคม East-West Economic Corridor จะเสร็จสมบูรณ์ ดังนั้น เรื่องกฎระเบียบข้ามพรมแดนต่างๆ ต้องรีบดำเนินการ
2. ด้านโทรคมนาคม ส่งเสริมการเปิดเสรีและการลงทุนมากขึ้นกับภาคเอกชนไทย
3. ด้านพลังงาน พัฒนาตลาดการซื้อขายพลังงานไฟฟ้ากับการร่วมสำรวจแหล่งพลังงานใหม่
4. ด้านเกษตร เน้น Food Safety และ Security รวมทั้ง Contract Farming ที่เป็นการช่วยเหลือในการรับซื้อผลผลิต
5. ด้านท่องเที่ยว ส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นสำคัญ
6. ด้านการลงทุน พัฒนา Co-Production Bases เสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีในอนุภูมิภาค และบทบาทของภาคเอกชน
7. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD) เน้นระดับการศึกษาพื้นฐานเพื่อให้ทรัพยากรบุคคลมีคุณภาพ
8. ด้านสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable

Development)

9. ด้านสาธารณสุข สนับสนุนการสร้าง Capacity Building

มาตรการขับเคลื่อนไปสู่ภาคปฏิบัติ

1. โครงสร้างพื้นฐานการเชื่อมโยงของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ให้ความช่วยเหลือเรื่องถนนและสะพาน
2. เรื่องของ Power-interconnection การซื้อขายพลังงานไฟฟ้าของกระทรวงพลังงานซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจา
3. การเชื่อมโยงภูมิภาคและเชื่อมโยงการพัฒนาผ่าน Economic Corridor ได้แก่ East-West Economic Corridor, North-South Economic Corridor และ Southern Economic Corridor
4. ศึกษาแนวทางที่จะทำให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นเอกภาพ การบูรณาการในเรื่องของยุทธศาสตร์ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ระบบการประมวลผลความสำเร็จ และกลไกการดำเนินงานของกรรมการประเทศเพื่อนบ้าน

อย่างไรก็ตาม บทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะเรื่องของการทำวิจัยและการส่งเสริมเครือข่ายมหาวิทยาลัย ควรมีการพิจารณาในประเด็นที่เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความร่วมมือ และการเป็นหน่วยงานทางความคิด ซึ่งตอนนี้องค์กรกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าวให้กับประเทศไทย โดยมีแนวทางดำเนินการคือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการส่งเสริมอาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ ไปศึกษาข้อมูลเชิงลึกให้มากเพื่อนำข้อมูลกลับมาประเทศไทย และอีกวิธีหนึ่งคือ ในมหาวิทยาลัยต่างๆ มีการเชิญอาจารย์จากประเทศเพื่อนบ้านมาบ่อยครั้ง และขอให้จัดทำเอกสาร/รายงาน พร้อมกับมีคำตอบแทนให้ด้วยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลต่อไป

นายเปี่ยมศักดิ์ มลิทจินดา ผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ **ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** โดยแนะนำถึงบทบาทหน้าที่ของสำนักงานความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพว.) ซึ่งเดิม

คือกรมวิเทศสหการ ว่าเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาคและมุ่งหวังในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาที่น้อยที่สุด เพื่อให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้

กลุ่มประเทศเป้าหมายในการให้ความร่วมมือทางวิชาการ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ยาวนาน ได้แก่ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า (ACMECS)
2. กลุ่มประเทศที่ไทยให้ความสำคัญและมุ่งเน้นขยายความร่วมมือ เช่น ดิมอร์เลสเต และบางประเทศในเอเชียใต้และตะวันออกกลาง เช่น ภูฏาน อิรัก อิหร่าน จอร์แดน บังกลาเทศ และประเทศในแอฟริกา
3. ประเทศที่อยู่ในสถานการณ์พิเศษ เช่น อัฟกานิสถาน ศรีลังกา หรือเป็นเป้าหมายทางการค้า การลงทุน เช่น อาร์เมเนีย คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน ปากีสถาน จีน เกาหลีเหนือ และอินโดนีเซีย
4. ประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกับไทย หรือเป็นประเทศที่ไทยให้ความร่วมมือทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เช่น มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ มัลดีฟส์ ปาปัวนิวกินี มองโกเลีย เนปาลและบางประเทศในลาตินอเมริกา และหมู่เกาะแปซิฟิก
5. ประเทศที่ไทยจะพัฒนาความสัมพันธ์ในระยะยาวต่อไป เช่น บาฮามาส จาไมกา ตรินิแดดและโตเบโก เดริกเมนิสถาน ยูเครน และบางประเทศในละตินอเมริกาและอื่นๆ

ประเภทของการดำเนินงานความร่วมมือ

- 1) ความร่วมมือแบบใต้-ใต้ (South-South Cooperation) ไทยเริ่มให้ความร่วมมือแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ ตั้งแต่ปี 2516 ในระยะแรกมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน (CLMV) และประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ เช่น เกาหลีเหนือ จีน ประเทศในเอเชียใต้และในหมู่เกาะแปซิฟิกบางประเทศ และได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ประสงค์เปลี่ยนบทบาทของประเทศไทยจากผู้รับความช่วยเหลือทางวิชาการมาเป็นผู้ให้ (Emerging donor) ความร่วมมือทางวิชาการในกรอบทวิภาคีแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม CLMV เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของไทยให้ประเทศเหล่านี้ เพื่อลดช่องว่างระดับการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการให้ทุนศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน และโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาใน 3 สาขาหลัก คือ เกษตรศึกษา และสาธารณสุข โดยในปี 2547 - 2548 มีมูลค่ารวมประมาณ 380 ล้านบาท สาขาเกษตร เป็นอันดับแรก จำนวน 75 ล้านบาท และสาขาศึกษาเป็นอันดับสอง จำนวน 72 ล้านบาท โดยลาวได้รับความร่วมมือสูงสุดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว คือ 100 ล้านบาท รองลงมาคือกัมพูชา 68 ล้านบาท อันดับสามเป็นเวียดนาม ประมาณ 50 ล้านบาท และพม่าอยู่ในระดับที่ต่ำ เนื่องจากมีปัญหาความไม่สงบภายใน ทั้งนี้ ความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประเทศที่เป็นกลุ่มเป้าหมายลำดับรองลงมา รวมแล้วอยู่ประมาณ 30 ล้านบาท

- 2) ความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้-ใต้ (North-South-South Cooperation) หรือความร่วมมือสามฝ่าย (Trilateral Cooperation) เป็นการดำเนินงานความร่วมมือในรูปแบบการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Partnership for Development)

กับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยร่วมมือกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ หรือกับองค์การระหว่างประเทศ เช่น UNDP UNFPA ถ่ายทอดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของประเทศไทยให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ

รูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศในความรับผิดชอบของ สพร.

1. ความร่วมมือแบบทวิภาคี (Bilateral Programme) เป็นการให้ความร่วมมือระหว่างสองรัฐบาล ซึ่งไทยให้ความร่วมมือแก่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งในรูปโครงการและนอกโครงการ โดยความร่วมมือในโครงการ ประกอบด้วย การให้งบประมาณสำหรับการก่อสร้าง ผู้เชี่ยวชาญ วัสดุอุปกรณ์ การให้ทุนการศึกษา ฝึกอบรม/ดูงาน สำหรับความร่วมมือนอกโครงการ ส่วนใหญ่เป็นการให้ทุนศึกษาฝึกอบรมและดูงาน อันเป็นผลจากการประชุมความร่วมมือทางวิชาการ ประจำปี การประชุมคณะกรรมการร่วม (JC) และข้อตกลงทวิภาคีระหว่างกัน เป็นต้น

2. ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (Technical Cooperation among Developing Countries Programme - TCDC) เป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าประเทศที่ขอหรือส่งเจ้าหน้าที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศ (International Cost) ในขณะที่ประเทศเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในประเทศ (Local Cost)

3. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สาม (Third Country Training Programme - TCTP) เป็นความร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น UNDP WHO ILO เป็นต้น ในการจัดรายการฝึกอบรมให้แก่ผู้รับทุนจากประเทศต่างๆ มาศึกษา ฝึกอบรม และดูงานในประเทศไทย โดยแหล่งผู้ให้ (Donors) เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

4. หลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี (Annual International Training Courses Programme - AITC) เป็นความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาของไทยในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี ซึ่งไทยจะแจ้งเวียน

หลักสูตรไปยังประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ ผ่านทางสถานเอกอัครราชทูต ณ ประเทศนั้น

5. หลักสูตรศึกษาหลังปริญญาตรีนานาชาติ (Thai International Postgraduate Programme - TIPP) เป็นการให้ทุนแก่เจ้าหน้าที่ต่างประเทศเพื่อมาศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนานาชาติในสถาบันการศึกษาของไทย โดยรัฐบาลไทยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในระยะแรกให้ทุนแก่ประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก และในปี พ.ศ. 2545 เริ่มให้ทุนแก่กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้เพิ่มขึ้น

6. อาสาสมัครเพื่อนไทย (Friend from Thailand) เป็นการขยายความร่วมมือในอีกรูปแบบหนึ่งโดยจัดส่งอาสาสมัครไทยไปปฏิบัติงานในประเทศกำลังพัฒนาๆ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคน้ำโขง โดยมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชนในระยะเริ่มแรกเป็นการปฏิบัติงานด้านการสอนภาษาไทย ทั้งนี้ ในอนาคตต่อไปจะขยายสู่สาขาที่เป็นที่ต้องการของประเทศคู่ร่วมมือให้มากยิ่งขึ้น เช่น การพัฒนาชุมชน และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

กลไกและแนวทางในการดำเนินงานความร่วมมือฯ
ต้องคำนึงถึงทั้งนโยบายของประเทศคู่ร่วมมือและประเทศไทย ผ่านทางกลไกการประชุมความร่วมมือประจำปี และการประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ทั้งนี้ ในการพัฒนาแผนงาน/โครงการความร่วมมือต่างๆ นั้น ต้องสอดคล้องกับความต้องการของประเทศคู่ร่วมมืออย่างแท้จริง (Demand Driven) และมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity building) ซึ่งก็คือเรื่องของคนเป็นหลัก โดยถือว่า

“คนเป็นศูนย์กลางหรือสิ่งสำคัญของการพัฒนา” ในการดำเนินงานนั้น เมื่อมีการพัฒนาคนให้ประเทศต่างๆ แล้วสิ่งที่ตามมา คือ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในด้านต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ หรือด้านอื่นๆ เป็นต้น หลังจากนั้นควรมีการประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง หากจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถ ก็จะส่งผู้เชี่ยวชาญจากไทยไปฝึกอบรมให้เพิ่มเติม หรือนำกลุ่ม Trainer ของประเทศเหล่านั้นมาฝึกอบรมที่ประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น สิ่งหนึ่งที่เป็นผลจากการดำเนินการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ สพร. สามารถแบ่งลักษณะของความร่วมมือตามแหล่งงบประมาณ ได้ 3 ลักษณะ คือ

- การให้ทุนแก่ประเทศกำลังพัฒนา ด้วยงบประมาณไทย
- การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาประเทศกำลังพัฒนา ด้วยงบประมาณของไทยและแหล่งความร่วมมือ
- การรับความร่วมมือด้านทุนจากแหล่งความร่วมมือต่างประเทศ เพื่อพัฒนานุเคราะห์ไทย

การให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศเพื่อนบ้าน มีทั้งภายใต้กรอบทวิภาคี และพหุภาคี (ACMECS, GMS, IMT-GT, BIMSTEC) โดยให้ความสำคัญกับ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดกับไทยเป็นอันดับแรก เน้น 3 สาขาหลัก คือ สาธารณสุข การเกษตร และการศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ ก็ดำเนินการให้ตามความต้องการของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ความร่วมมือในรายประเทศที่สำคัญ มีดังนี้

1. ความร่วมมือไทย - กัมพูชา ในปี 2548 มีมูลค่า 36 ล้านบาท เน้นสาขาการพัฒนาชนบท การพัฒนาฝีมือแรงงาน สาธารณสุข สุขภาพสัตว์ และการศึกษา ในกรอบทวิภาคี ได้แก่ โครงการพระราชดำริ วิทยาลัยกำปงเฌอเดียล ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้การช่วยเหลือ ตั้งแต่การก่อสร้างโรงเรียน พัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตของครูและนักเรียนในรูปของทุนการศึกษา และยังมีแผนดำเนินการอีกเป็นจำนวนมาก โครงการที่สำคัญอีกหนึ่งโครงการ คือ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกัมพูชา-

ไทย ซึ่งได้จัดตั้งแล้ว สำหรับโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ความร่วมมือด้านทุนการศึกษา ฝึกอบรม ทุน นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในกรอบไตรภาคี และกรอบ ACMECS, GMS ด้วย

2. ความร่วมมือไทย - ลาว ในปี 2548 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีมูลค่าประมาณ 50 ล้านบาท เน้นด้านการเกษตรหลากหลายสาขา ด้านสาธารณสุขและการศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการ ซึ่งไทยมีศักยภาพเช่นกัน มีโครงการตามพระราชดำริ 6 โครงการ ความร่วมมือในกรอบไตรภาคี ACMECS และ GMS เป็นในรูปทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรม ทุน ด้านต่างๆ

3. ความร่วมมือไทย - พม่า ในปี 2548 มีมูลค่าความร่วมมือเพียง 11 ล้านบาท ซึ่งน้อยมาก พม่ามีความสนใจด้านการเกษตร สาธารณสุข การศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมการลงทุน และการค้า ความร่วมมือที่ไทยให้แก่พม่าก็ใกล้เคียงกับกัมพูชาและลาว ทั้งกรอบทวิภาคี ไตรภาคี และกรอบ ACMECS และ GMS

4. ความร่วมมือไทย - เวียดนาม ในปี 2548 มีมูลค่าความร่วมมือประมาณ 32 ล้านบาท เวียดนามมีความก้าวหน้ามากกว่าสามประเทศข้างต้น โดยสนใจร่วมมือด้านเกษตร การศึกษา และการบริหารจัดการ รวมทั้งการสอนภาษาไทยที่เวียดนาม มีโครงการที่ได้รับความร่วมมือแล้ว เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเกษตรป่าไม้ควินตัน ระยะที่ 2 โครงการด้านการสอนภาษาไทย และโครงการด้านการบริหารจัดการ IT

5. ความร่วมมือไทย - มาเลเซีย คล้ายๆ กับ CLMV แต่มาเลเซียจะรับน้อยมาก เนื่องจากมีความก้าวหน้าที่เทียบเท่ากับไทย โดยจะเลือกรับในเฉพาะด้านที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ เช่น ด้านการเกษตร (Agro-Industry)

แนวทางความร่วมมือเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้น อาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันนี้ ไม่มียุทธศาสตร์ซึ่งใช้ได้เหมือนกันในทุกประเทศ แต่เป็นยุทธศาสตร์ที่มองให้เฉพาะภูมิภาคนี้ ได้แก่ เรื่องความต้องการพื้นฐานของแต่ละประเทศ แล้วจึงแยกย่อยในรายประเทศ และให้ความร่วมมือเน้นเฉพาะที่ประเทศเหล่านั้นมีความต้องการ สำหรับความร่วมมือในอนาคต มี 2 เรื่อง เรื่องที่หนึ่ง คือ การตั้ง

ศูนย์ฝึกอบรมนานาชาติของไทย เพื่อปฐมนิเทศ ให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย สิ่งที่ต้องทำ ไม่ควรทำ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภาษาไทยพื้นฐาน รวมถึงการรับเงินและการจ่ายค่าเช่าบ้าน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม/ศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านสามารถปรับตัวได้ง่ายและอย่างเหมาะสม ในขณะที่อยู่ที่ประเทศไทย **เรื่องที่สอง** คือ **การส่งเสริมแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สู่ระดับนานาชาติ

ปัญหา อุปสรรค และทางแก้ไข

1. **แผนงาน-แผนเงิน** ปัญหา คือ มีแผนงานจำนวนมาก (ทั้งจากหน่วยงาน/สถาบันต่างๆ และจากผู้บริหารระดับประเทศ) แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทางแก้ไข คือ ในทุกขั้นตอนของการวางแผน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานความร่วมมือ ควรจะต้องมีการวางแผน ด้านงบประมาณควบคู่กันไปด้วยเสมอ ทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการจัดสรรงบประมาณให้มีความสอดคล้องกัน และควรให้ผู้แทนของสำนักงานงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

2. **ต่างคนต่างทำ** ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการดำเนินการโดยหลายหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/สถานศึกษา ฯลฯ บางครั้งมีความซ้ำซ้อน ทำให้ไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร ทางแก้ไข คือ ควรประสานความร่วมมือและปรึกษาหารือกัน เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้มองภาพรวมร่วมกัน มีทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

3. **ศักยภาพในการรับความร่วมมือของประเทศผู้รับ (Absorptive capacity)** ในการให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมและท่าทีของแต่ละประเทศด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียของความช่วยเหลือ ดังนั้น ควรต้องพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการควบคู่ไปกับการดำเนินงานโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

อนึ่ง นายเปี่ยมศักดิ์ ได้กล่าวเน้นในเรื่อง **“รู้เขารู้เรา”** ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เราควรรู้เขารู้เรา มีความก้าวหน้าไปขนาดไหน แต่ละประเทศมีความต้องการด้านใดบ้าง มีแผนยุทธศาสตร์การรับความร่วมมือของแต่ละประเทศเป็น

อย่างไร เพื่อสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ ต้องรู้จักศักยภาพของตัวเองด้วย เราก้าวหน้าไปถึงระดับไหนแล้ว รู้แผนดำเนินการและทิศทางการดำเนินงานสาขาที่ไทยสนใจและมีความถนัด เพื่อจะได้เร่งพัฒนาประเทศไทยให้มากขึ้น

การอภิปราย เรื่อง การจัดทำความร่วมมืออย่างไรจึงเรียกว่ายุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

ศาสตราจารย์ ดร.สุภากร จันทวานิช ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวนำเรื่อง “รู้จักว่าเพื่อนบ้านคิดอย่างไรกับเราและต้องการอะไรจากเรา” จากประสบการณ์ของสถาบันฯ **เพื่อนบ้าน** คือกลุ่มประเทศใน GMS ที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย ในอดีตประเทศดังกล่าวมีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศด้อยพัฒนา แต่มีโอกาสทางเศรษฐกิจมากกว่า เพราะฉะนั้นจึงเฝ้าสังเกตขบวนการพัฒนาดังกล่าวของไทย โดยมีได้ชื่นชมแต่เป็นการรับรู้ที่มีความระมัดระวังและหวาดระแวงสูง ดังนั้น ภาครัฐของทุกประเทศเพื่อนบ้านใช้ยุทธศาสตร์แบบระมัดระวัง ในขณะที่ภาคประชาชนก็อยู่ภายใต้การกำกับของภาครัฐ ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐของไทยบางส่วนจึงต้องระมัดระวังในการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ภาครัฐอีกส่วนหนึ่งและภาคประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักรู้และความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จึงอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง

ดังตัวอย่างเช่น ทหาร ตำรวจ และผู้บริหาร มีความต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ขณะที่ประชาชนระดับล่างมีการทำร้ายแรงงานต่างด้าว การเก็บเงินรายทาง โดยมุมมองของภาคประชาชนที่มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ เข้าใจดีว่าประเทศไทยยิ่งใหญ่กว่าเพื่อนบ้านอยู่เสมอ จึงมิได้ระมัดระวังคำพูดในการติดต่อสื่อสารระหว่างการดำเนินธุรกิจต่างๆ ส่งผลให้ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ได้รับความไว้วางใจจากประเทศเพื่อนบ้านมากกว่า

วิทยากรมีความเห็นว่า **ประเทศเพื่อนบ้านประสงค จะร่วมมือกับประเทศไทย ดังนี้**

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกด้าน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการความร่วมมือดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ ได้เสนอแนะให้จัดทำ MOU ระหว่างกัน เพื่อให้มีความร่วมมือที่ง่ายขึ้น แต่กับประเทศพม่าอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีความหวาดระแวงสูง และยังมีปัญหาเรื่องชายแดนอยู่ จึงต้องอาศัยความร่วมมือพหุภาคี โดยผ่านองค์การยูเนสโก ซีมีโอ โดยทำคู่ขนานไปกับกระทรวงการต่างประเทศ ระหว่างประชาชนกับประชาชน หรือนักวิชาการกับนักวิชาการ

2. การพัฒนาเส้นทางคมนาคมและโลจิสติกส์ ที่ได้ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เสร็จ โดยไทยส่งงบประมาณไปช่วยเหลือ ซึ่งได้รับผลประโยชน์ทางด้านการค้า และสาธารณสุข

3. การพัฒนาทรัพยากรพลังงานและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เขื่อน พลังงานน้ำ

4. การท่องเที่ยว

5. การค้าชายแดน

6. การควบคุมดูแลชายแดนและปัญหาข้ามพรมแดน (การค้ามนุษย์ ยาเสพติด โรคระบาด)

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

1. กำหนดลำดับความสำคัญของความร่วมมือร่วมกัน ต้องมีการเจรจาร่วมกันทั้งสองฝ่าย

2. ทำที่ในการร่วมมือแบบเคียงบ่าเคียงไหล่ อย่าคิดแบบเป็นพี่เป็นน้อง ต้องร่วมกันทำ

3. ไม่พึงมุ่งผลสัมฤทธิ์ในเร็ววัน และต้องมีการกลั่นกรองให้มาก

4. การดำเนินงานในลักษณะได้ผลประโยชน์กับ

ทุกฝ่าย (win-win situation) หรือไทยอาจต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบบ้างในความร่วมมือ เช่น คิดค่าหน่วยกิตราคาถูก

5. ส่งเสริมความร่วมมือภาคประชาชนและระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะบริเวณชายแดน

6. เร่งสร้างความตระหนักและความเข้าใจในหมู่ข้าราชการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะทหาร ตำรวจ นักท่องเที่ยว และเยาวชน (หลักสูตรใหม่) เช่น ให้ความสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านอย่าเน้นประวัติศาสตร์ไทยเป็นใหญ่แต่ฝ่ายเดียว พร้อมจัดหลักสูตรให้กับทหารและตำรวจ ปรับความคิดในทางที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน

ศาสตราจารย์ ดร.วิลาศ วุวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้เล่าถึงประสบการณ์การดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในส่วนของสถาบันฯ ว่าสถาบันฯ ได้ให้การสนับสนุนด้านการจัดการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นเวลายาวนาน ปัจจุบันมีนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ประมาณ 1,900 คน เป็นชาวเวียดนาม 410 คน พม่า 67 คน ลาว 65 คน กัมพูชา 55 คน และที่เหลือเป็นคนไทย ทั้งนี้ ในส่วนของประเทศลาว พม่า กัมพูชานั้น ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ นอกจากการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกแล้ว ยังมีการดำเนินการในรูปแบบของการฝึกอบรมระยะสั้น (Short Training Course) และการทำวิจัยร่วมกันกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ด้วย การสร้างเครือข่ายร่วมกัน ทั้งนี้ กิจกรรมที่ประสบ

ความสำเร็จมาก คือ การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Great Mekong Sub-Region Academic Network - GMS)

ในการทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ต้องให้ความสำคัญในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ความเท่าเทียมกันในการเป็นหุ้นส่วน (Equal Partnership)
2. การได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งคู่ (Win-Win Partnership)
3. การสำรวจความต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน
4. การจัดหาแหล่งทุน
5. การสร้างเครือข่ายระหว่างกัน

นายพิษณุ สุวรรณะขุม ผู้อำนวยการกองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวถึง **ยุทธศาสตร์กับความสำเร็จ** ว่า ต้องมีวิธีคิดในการแปลงยุทธศาสตร์ออกมาเป็นแผนปฏิบัติการให้ได้ เช่น ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาในประเทศเพื่อนบ้าน ต้องคำนึงถึงแผนยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการ โดยใช้วิธีคิดแบบใหม่ ที่เรียกว่า การคิดอย่างเป็นระบบ (System thinking) ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สำคัญมาก โดยมุ่งเน้นถึงความเป็นไปได้ ความมีประสิทธิภาพ และวิธีดำเนินการ เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จนั้นๆ ทั้งนี้ ได้ยกตัวอย่างของความไม่บรรลุผลทางยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงเส้นทางกับประเทศเพื่อนบ้าน เส้นทางหมายเลข 67 จากอีสานใต้ไปเสียมราฐ ซึ่งเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ คือ ผลประโยชน์ของชาติ ด้านวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว แต่จังหวัดในอีสานใต้ไม่ตอบรับกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว เช่น ไม่ได้เตรียมโรงแรม สนามกอล์ฟ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว จังหวัดเหล่านั้นจึงกลายเป็นเพียงทางผ่านเท่านั้น ดังนั้น ในการดำเนินยุทธศาสตร์ต่างๆ ต้องพิจารณาให้รอบด้าน เช่น ด้านการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ และควรเป็นเครื่องมือหรือเสริมยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ด้วย รวมทั้ง พิจารณาว่าต้องดำเนินการอย่างไรให้การศึกษาเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ด้านการต่างประเทศได้อย่างสมบูรณ์ เป็นต้น

กลไกในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน มีดำเนินการในหลายรูปแบบ ได้แก่ การประชุม คณะรัฐมนตรีร่วม คณะกรรมการร่วม คณะกรรมการด้านต่างๆ คณะกรรมการชายแดน ความช่วยเหลือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนการเยือน และการทูตเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น สำหรับมิติในการดำเนินความสัมพันธ์นั้น การศึกษานับว่ามีความเชื่อมโยงในทุกปัจจัย คือ ด้านความช่วยเหลือ ความร่วมมือในการพัฒนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การทหาร เช่น โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการทหาร ซึ่งกระทรวงกลาโหมสามารถบูรณาการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการหรืออื่นๆ ได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การกำหนดยุทธศาสตร์ มีวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

1. ตรงประเด็น หมายถึง การดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ
2. เป้าหมายต้องชัดเจน เสริมผลประโยชน์ของประเทศ และลดปัญหาที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่จากประเทศเพื่อนบ้าน
3. มองรอบด้าน คือ ต้องมองยุทธศาสตร์ด้านอื่นประกอบด้วย เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรืออาจต้องใช้ SWOT ในการพิจารณา เป็นต้น
4. มีวิธีการแนบเนียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อความร่วมมือในอนาคต

ในการทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษานั้น ต้องมองผลประโยชน์รอบด้าน เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมีเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ

เป้าหมายในประเทศ มุ่งเน้นให้ประชาชนมีความตื่นตัว และสร้างความคิดเชิงบวก โดยใช้การเรียนการสอนเป็นสื่อสัมพันธ์ อย่างฝังจำอยู่กับประวัติศาสตร์ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ควรหาจุดดี จุดเด่น หรือสิ่งที่สามารถทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น แม่น้ำโขง คือ แม่น้ำแห่งสันติภาพ

เป้าหมายในต่างประเทศ ให้การสนับสนุนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน และนำจุดเด่นของประเทศเพื่อนบ้านมาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าในประเทศไทยให้ความ

ช่วยเหลือ และการขอความร่วมมือบุคลากรที่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีความชำนาญพิเศษมาให้ความรู้ที่ประเทศไทย เป็นต้น

หลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ ต้องจัดลำดับความสำคัญและให้มีความเป็นเอกภาพ มีการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน เพื่อจัดลำดับความสำคัญให้มีความชัดเจนมากขึ้น

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ผู้ดำเนินรายการ ได้กล่าวขอบคุณวิทยากรที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างดียิ่ง และได้กล่าวสนับสนุนเรื่องรูปแบบของยุทธศาสตร์ฯ ที่ว่า ต้องตรงประเด็น คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ เป้าหมายต้องชัดเจน และพิจารณาให้รอบด้าน รวมทั้งต้องสร้างเครือข่ายระหว่างกันด้วย ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือจะเป็นกรอบการดำเนินการด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในอนาคต

การระดมความคิดเกี่ยวกับศักยภาพ ความพร้อมของหน่วยงานไทยในการจัดทำความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ ประสิทธิภาพการดำเนินความร่วมมือ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข และแผนความร่วมมือในอนาคตกับประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้น

โดยสรุปแล้ว **ประสิทธิภาพการดำเนินความร่วมมือ** ของหน่วยงานไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง 4 ประเทศนั้น มุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- การจัดการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน อาชีวะ จนถึงอุดมศึกษา โดยเฉพาะการรับนักเรียนบริเวณแนวชายแดนเข้าศึกษาในสถานศึกษาของไทย

- การแลกเปลี่ยนด้านภาษา ได้แก่ การสอนภาษาไทย การเรียนภาษาเพื่อนบ้าน และการทำหลักสูตรภาษา

- การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

- การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม

- การศึกษาดูงาน/เข้าร่วมงานวิชาการ/แลกเปลี่ยนการเรียนรู้

- การให้ทุนการศึกษา/ฝึกอบรม/ฝึกอาชีพ

- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การทำวิจัย

- โครงการแลกเปลี่ยนผู้บริหาร ครู และเยาวชน เป็นต้น

ประเด็นที่เกี่ยวกับ**ปัญหาอุปสรรค** ที่สำคัญๆ ดังนี้

1. ความไม่ชัดเจนในนโยบายของรัฐบาลทั้งสองประเทศ

2. ด้านภาษาและการสื่อสารของบุคลากร

3. การเทียบโอนพื้นฐานความรู้ก่อนเข้าเรียนในไทยที่ไม่ชัดเจน

4. การขาดแคลนบุคลากรครู

5. การขาดงบประมาณสนับสนุน

6. ทศนคติที่ไม่ดีต่อกัน

7. ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ สุขภาพ อาชญากรรม และยาเสพติด

อนึ่ง ในแต่ละกลุ่มประเทศได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาและแผนการดำเนินงานความร่วมมือในอนาคต ไว้หลายประการ ดังนี้

ด้านนโยบายของรัฐ

1. กำหนดนโยบายของรัฐด้านความร่วมมือในการพัฒนาต่างๆ ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจระหว่างกัน

2. เร่งรัดการออกกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้มีผลบังคับใช้อย่างรวดเร็ว

3. แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันระดับพื้นที่ ระหว่างไทยกับประเทศตามแนวชายแดน

4. กำหนดบทบาทของกระทรวงหลัก ที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการพัฒนาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านให้ชัดเจน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานฯ ฯลฯ

ด้านการจัดการศึกษาและวิจัย

1. โครงการจัดอบรมและพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้มีความตระหนัก เข้าใจในการดำเนินการร่วมกัน
2. การสร้างความร่วมมือในการวิจัย ผัก
อ บ ร ม
การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. โครงการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ด้าน
ภาษาไทย-ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน
4. โครงการจัดหาแหล่งทุนวิจัยเพื่อศึกษา
เกี่ยวกับกลุ่ม GMS และแลกเปลี่ยนนักวิจัย
5. โครงการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่ม
ประเทศเพื่อนบ้านให้ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ เช่น ด้าน
ภูมิศาสตร์ ประชากร การศึกษา สังคม วัฒนธรรม ศาสนา
เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง
6. โครงการให้ความรู้และการดูแลสุขภาพขั้น
พื้นฐาน แก่ราษฎรตามแนวชายแดน และกลุ่มประเทศเพื่อน
บ้าน
7. โครงการวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลทุกด้านของ
ประเทศ เพื่อนบ้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการลงทุน และการ
ส รั ำ ง
ความร่วมมือในประเทศเพื่อนบ้าน
8. การจัดระบบการเทียบโอนความรู้ระดับ
การศึกษา ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการจัดการศึกษาที่มี
มาตรฐานร่วมกัน
9. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน/
นักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาศึกษาในสถานศึกษา
ของไทย รวมถึง การจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนที่เข้ามา
ศึกษาในไทยตามบริเวณแนวตะเข็บชายแดน และที่ไม่มี
หลักฐานด้วย
10. การจัดทำข้อตกลงด้านการศึกษาให้
ชัดเจน ครบคลุมในทุกๆ ด้าน

ด้านวิชาการและการสร้างความสัมพันธ์

1. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างกันทั้งใน
ระดับผู้ปฏิบัติงานทั้ง ครู-นักศึกษา เพื่อให้มีความสัมพันธ์

และเข้าใจกัน

2. โครงการศึกษาดูงาน/โครงการแลกเปลี่ยน เพื่อ
เรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างบุคลากรทางการศึกษาไทยกับประเทศ
เพื่อนบ้าน
3. โครงการสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความ
ร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนและผู้ประกอบการของประเทศ
เพื่อนบ้าน
4. โครงการฝึกอบรม/การพัฒนาหลักสูตรการเรียน
การสอน/การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ ระหว่างสถาบันการ
ศึกษาของสองฝ่าย

ด้านศิลปวัฒนธรรม

1. โครงการแลกเปลี่ยนกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
และศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว ในระดับโรงเรียนร่วมกัน
ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. โครงการส่งเสริมให้ภาษาของกลุ่มประเทศ GMS
เป็นภาษาที่สาม
3. โครงการส่งเสริมการศึกษาศิลปวัฒนธรรมล้านนา
และเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS
4. โครงการสร้างเครือข่ายและระดมองค์ความรู้
ด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาล้านนา และกลุ่มชาติ
พันธุ์ต่างๆ ในกลุ่มประเทศ GMS

ด้านการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาอาชีพและระดมทุน

1. โครงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่กิจกรรม
ความเป็นอยู่ของราษฎรตามแนวชายแดนไทย
2. โครงการจัดตั้งและพัฒนา ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎร
ในทุกจังหวัดตามแนวชายแดนไทย
3. โครงการพัฒนาศูนย์พักพิงชั่วคราวและชนกลุ่ม
อพยพตามแนวชายแดน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการ
ระดมทุนช่วยเหลือ

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่สำคัญนั้น ขอให้สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการทำงานสู่หน่วยปฏิบัติให้เร็วขึ้น
เนื่องจากบางครั้งระดับพื้นที่ดำเนินการไปเร็วกว่า จึงควรวหา
วิธีการประสานงานทำงานร่วมกันในทุกหน่วยงาน รวมทั้ง
คณะทำงานแต่ละพื้นที่ เพื่อประสานงานกับกระทรวงฯ ได้

อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายการทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์เชิงบูรณาการทั้งในและนอกกระทรวง และกระทรวงฯ ควรสนับสนุนให้หน่วยงานในท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมด้านวิเทศสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอด้วย

จากการประเมินผลการสัมมนาทั้งจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจในการจัดระดมความคิดในครั้งนี้ และเป็นการทำงานในเชิงรุก ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี และเป็นประโยชน์แก่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศไทยด้วย โดยมีความประสงค์ให้มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้อีกอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดสัมมนาการระดมความคิดทำแผนดำเนินงานร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งอาจจะจัดในแต่ละภูมิภาคก่อนระดับประเทศ และเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีประสบการณ์ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วย

ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

ก) ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ข) ความร่วมมือฯ ต้องสอดคล้องกับนโยบาย ได้ประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

ค) ผู้ดำเนินการทั้งสองฝ่ายต้องมีความจริงจัง ความ

เข้าใจกันอย่างลึกซึ้งในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี รวมทั้ง ให้ความสำคัญและความเท่าเทียมกันในทุกๆ คน

ง) การพัฒนานุเคราะห์ในบริเวณพื้นที่ชายแดนหรือผู้รับผิดชอบงานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีความรู้มากขึ้น เพื่อเสริมศักยภาพและความพร้อมให้บุคลากรและหน่วยงานนั้นๆ

จ) รัฐบาลต้องสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ

ฉ) กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษา ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับกลาง เพื่อประสานความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างใดก็ตาม สิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ คือ การแลกเปลี่ยนข่าวสารและประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จระหว่างกัน รวมทั้ง การจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยด้วย

ภาพรวมของการจัดสัมมนา ในครั้งนี้ นับว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยผู้แทนจากหน่วยงานและสถานศึกษาต่างเต็มใจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์เป็นอย่างมาก สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการจัดทำความร่วมมือที่เกี่ยวข้องในอนาคตด้วย ซึ่งนำไปสู่ความเป็นเครือข่ายที่ดี มีความพร้อมในการสร้างความผาสุก สันติภาพ และความ

The Brainstorming Seminar to Develop a Strategy Plan for Educational Cooperation with Neighboring Countries was organized by the Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary from 18-19 September 2006. The seminar took place at S.D. Avenue Hotel, Bangkok. During the event, participants from the Ministry of Education, Educational Institutes and the agencies concerned exchanged views and opinions to contribute to the development of a strategic plan concerning education cooperation and human resource development at the regional level. The outcomes of the seminar will be recorded in an information guidelines publication in the near future.

การสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสถานศึกษาโครงการ ASPnet

บวรฤทธิ์ ชัยยะเพกะ*

ตามที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ ปี ค.ศ. 2005-2014 (พ.ศ. 2548-2557) เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Decade of Education for Sustainable Development) องค์การยูเนสโก และสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ ในฐานะที่เป็นองค์การซึ่งดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา จึงได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งร่วมเฉลิมฉลองทศวรรษดังกล่าว ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องนั้น ถือได้ว่าเป็นโครงการที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา อีกทั้งมุ่งเน้นในการส่งเสริมให้บุคคลได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนอันเป็นเป้าหมายสำคัญ ซึ่งหน่วยงานด้านการศึกษาดังกล่าวให้ความสำคัญและถือเป็นภารกิจสำคัญในลำดับต้นๆ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวคิดหลักที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2548 - 2557 เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษาที่เป็นสมาชิกและที่มีบทบาทเป็นโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพิจารณาการดำเนินงานร่วมกันในอนาคต รวมทั้งการระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการ โครงการดังกล่าวนี้ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ จึงได้จัดให้มีการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง ในวันศุกร์ที่ 22 กันยายน 2549 ณ โรงแรม แอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ โดยเชิญผู้บริหาร ครู-อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการฯ รวมทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ จากโรงเรียนน้องมาร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินการ

On 22 September 2006, the Bureau of International Cooperation organized a Seminar on the Sister Schools Project as part of ASPNet at the Ambassador Hotel, Bangkok. The aim of the seminar was to evaluate the project and consider activities for the future. The seminar was attended by administrators and teachers from associated schools. This paper presents a keynote lecture by Dr. Valai na Pombejr and Khunying Sumonta Promboon entitled, Development of the ways to Organize Activities to Promote the Sister Schools Project under ASPNet, a royal project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. The paper also reported outcomes of the seminar.

*เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานรวมทั้งจัดกิจกรรมอันจะก่อประโยชน์แก่โรงเรียนน้องสูงสุด อีกทั้งเป็นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในอนาคต

พิธีเปิดการสัมมนา

นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ อธิบดีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายต่างประเทศ) ประธานในพิธี ได้กล่าวเปิดการสัมมนา โดยกล่าวสรุปถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง และได้กล่าวแสดงความชื่นชมสถานศึกษาที่เป็นเครือข่ายทั้งหลายที่ได้ร่วมมือกันพัฒนาโครงการนี้มาอย่างต่อเนื่อง

ประธานได้ชี้แจงประเด็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพ ยาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาภัยพิบัติธรรมชาติ อาทิ Tsunami ปัญหาจากรูปแบบการบริโภคและการผลิต (Consumption and Production Pattern) ที่สังคมส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักจะเน้นแต่การบริโภคในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์และการผลิตสิ่งไร้คุณค่า ซึ่งหากเราใช้ประเด็นต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวชี้วัด ก็จะสามารถก่อให้เกิดมุมมองในการแก้ไขปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดหลักประกอบด้วย

1. ตัวชี้วัดทางสังคม ได้แก่ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมแก่กลุ่มที่ด้อยโอกาส สุขภาพอนามัยระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย อัตราการเกิดอาชญากรรม อัตราการเพิ่มจำนวนประชากร
 2. สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาเรื่องน้ำ มลภาวะทางอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศที่ขาดความสมดุล
 3. เศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาโครงสร้างการบริโภคและการผลิต ตลอดจนปัญหาด้านการขนส่ง (Logistics)
 4. สถาบัน ปัญหาการจัดการสถาบันเพื่อให้เป็นองค์กรในการที่จะพัฒนาโครงสร้างสังคมต่อไป
- ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาต่างๆ จึงควรจะมีบทบาท

สำคัญในการดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ประเด็นที่น่าพิจารณาก็คือ ควรมีวิธีการดำเนินงานอย่างไรที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบยั่งยืน มิใช่เป็นการเรียนรู้เพื่อมุ่งหวังเพียงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (สอบผ่าน) แต่เพียงอย่างเดียว

สำหรับในประเด็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ตามแนวทางขององค์การยูเนสโกได้วางหลักสำคัญของการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. เพื่อเคารพในคุณค่าและช่วยกันอนุรักษ์สิ่งที่เป็นความสำเร็จของอดีต ทั้งที่เป็นวัตถุที่จับต้องได้และที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความคิด องค์ความรู้ต่างๆ
2. เพื่อชื่นชมในสิ่งทีประชาคมโลกได้สร้างสรรค์ไว้
3. เพื่ออาศัยอยู่ในโลกที่ทุกคนมีอาหารพอเพียง มีวิถีชีวิตที่ดี
4. เพื่อช่วยกันพิทักษ์รักษาโลกไว้ให้ยืนยาว
5. เพื่อสรรค์สร้างโลกเพื่อให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย เป็นโลกที่ดีกว่าที่เคยเป็น
6. เพื่อใส่ใจต่อประชาคมทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ให้ได้มีสิทธิและส่วนร่วมในทุกๆ ระดับ

การอภิปราย

ในภาคเช้า มีการอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ในหัวข้อ “การพัฒนาแนวทางการจัดการส่งเสริมโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

- **ดร.ไฉ ฌ ป้อมเพชร ที่ปรึกษาโครงการ ASP :**
ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการในพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง กล่าวคือ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2539 องค์การยูเนสโก กรุงเทพฯ ได้จัดงานเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี ขององค์การและได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในงาน และขอพระราชทานถวายความเชี่ยวชาญเพื่อช่วยสนับสนุนโครงการในพระราชดำริ ซึ่งพระองค์ท่านมีพระราชดำริสตอบให้ช่วยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง และโรงเรียนระดับประถม 22 แห่ง ที่จังหวัดน่าน

โดยทางองค์การยูเนสโกยินดีและได้มีการประสานงานกับสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ ในการขอความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกโรงเรียนเครือข่ายโครงการ ASPnet มาดำเนินงานร่วมกัน

ภายหลังจากที่โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องได้เกิดขึ้นแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการขยายโครงการฯ ออกไป ดังนั้น ประมาณเดือนพฤษภาคม 2547 จึงได้มีการขยายโครงการฯ จากเดิมที่มีโรงเรียนพี่เพียง 12 แห่ง ปัจจุบันได้เพิ่มจำนวนขึ้นมาเป็น 52 แห่ง โดยมีโรงเรียนน้องในอุปการะ 93 แห่ง อย่างไรก็ตามเพื่อที่จะบรรลุผลสำเร็จตามพระราชประสงค์ ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องจะต้องมีความตระหนักและเข้าใจในเรื่องหลักการสิทธิมนุษยชนศึกษา ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนนักเรียน และผู้ปกครอง จึงควรพึงมีความเข้าใจร่วมกันว่า การศึกษานั้นถือเป็นเครื่องมือในการเตรียมการให้เด็ก และเยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณค่าสมความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่นำไปพาให้มนุษย์มีความตระหนัก และเคารพในสิทธิมนุษยชน อันจะนำไปสู่สันติภาพได้ในที่สุด

ประเด็นต่อมาก็คือ โรงเรียนยูเนสโก หรือที่เรียกว่าโครงการโรงเรียนเครือข่ายเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ ซึ่งแรกเริ่มนั้น ถือเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) ขององค์การยูเนสโก ที่มีจำนวนสมาชิกกว่า 6,000 สถาบันทั่วโลก รวมกันเป็นเครือข่าย จึงเรียกกันว่า ASPnet แต่สำหรับในประเทศไทยนั้น การเรียกชื่อโครงการควรจะสื่อให้เข้าใจได้ตรงกันและมีความหมายที่ชัดเจน ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้าพระทัยโครงการนี้อย่างรวดเร็วและลึกซึ้ง และทรงเรียกว่าโรงเรียนภายใต้โครงการ ASPnet นี้ว่า **โรงเรียนสันติภาพ** ดังนั้นเราจึงสมควรเรียกโรงเรียนสมาชิกในโครงการ ASPnet ว่าเป็นโรงเรียนสันติภาพเช่นกัน และควรร่วมมือกันดำเนินการใดๆ

เพื่อให้โครงการนี้มีความเข้มแข็งขึ้น

สำหรับวัตถุประสงค์ของการสัมมนาในครั้งนี้ นอกจากเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้นแล้วนั้น เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ แนวคิดในการที่จะขยายโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งทางสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ ได้จัดทำและเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินทุนสนับสนุนหนึ่งจากองค์การยูเนสโก ซึ่งขณะนี้โครงการที่นำเสนอไปนั้นได้รับการอนุมัติเห็นชอบแล้ว โดยได้รับงบประมาณส่วนหนึ่งในการดำเนินการ

โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องกับประเทศเพื่อนบ้าน มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวคิดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการดำเนินโครงการนี้จะมิใช่เป็นการไปให้ความช่วยเหลือ หรือบริจาคสิ่งของแก่โรงเรียนในประเทศเพื่อนบ้าน แต่จะเป็นในลักษณะของการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ซึ่งกันและกันในเชิงวิชาการ (Giving and Sharing Ideas, Experiences and Best Practices) เน้นการเป็น Equal Partnership กับประเทศเพื่อนบ้าน

- **รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ : ได้ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการในพระราชดำริที่มีอยู่มากมาย**

จากโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 และพัฒนาเป็นระบบขึ้นมาเรื่อยๆ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 จะเห็นได้ว่ารูปแบบการดำเนินงานมีแผนที่ชัดเจนขึ้น กล่าวคือมีการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งมีการจัดทำแผนงานและโครงการต่างๆ มากมาย เช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมการขาดสารอาหารไอโอดีนในเด็กและเยาวชน โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมายตามพระราชดำริประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 183 แห่ง
2. กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ศูนย์การศึกษาชุมชนภูเขา
4. พื้นที่พิเศษตามพระราชดำริ เช่น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม ฯลฯ นอกจากนี้ยังครอบคลุมพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ลาว กัมพูชา และพม่า เป็นต้น

รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ได้กล่าวถึงปัญหาวิกฤตของสังคมไทยในขณะนี้ คือปัญหาวิกฤตทางความคิดและศีลธรรมที่เกิดขึ้นในทุกแห่ง ดังนั้นในฐานะ ครู-อาจารย์ จึงควรเอาใจใส่นักเรียนของตน ในเรื่องของการคิดดี ทำดี และสันติภาพก็จะเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่จะเกิดขึ้น

การสัมมนาในภาคบ่าย

ในภาคบ่าย มีการระดมสมองจากผู้เข้าร่วมการสัมมนาเพื่อสรุปและหาแนวทางในการจัดโครงสร้างการดำเนินงาน โดยคณะครู-อาจารย์ ได้เสนอแนวคิด ตลอดจนคำถาม และความประสงค์ต่างๆ ดังนี้

จากการประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ในระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถสรุปปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการโครงการรวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

1. โรงเรียนน้องตั้งอยู่ไกล สภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสมการเดินทางไม่สะดวก ใช้เวลานาน
2. โรงเรียนขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินโครงการ
3. ปัญหาเรื่องความปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย โดยเฉพาะใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แถบบริเวณพื้นที่สีแดง
4. ผู้บริหารโยกย้ายสับเปลี่ยนบ่อย
5. ขาดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง
6. ขาดการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนพี่

และโรงเรียนน้อง เนื่องจากมีความยากลำบากในการติดต่อสื่อสาร ขาดเครื่องมือสื่อสารที่จำเป็น เช่น โทรศัพท์

7. การจัดกิจกรรมเยี่ยมโรงเรียนน้องมักทำได้เฉพาะช่วงวันหยุด หรือปิดภาคการศึกษา เนื่องจากครูและนักเรียนสามารถหยุดได้

8. เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโรงเรียนน้อง จำต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งหากนำเงินค่าเดินทางส่งไปให้โรงเรียนน้องน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่า แต่ทั้งนี้ข้อเสียก็จะเกิดขึ้นคือ ขาดการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

1. ควรมีงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางและมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการนี้ให้แพร่หลาย
2. สร้างเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนพี่ให้เข้มแข็งเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนน้อง
3. เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น
4. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน โดยนำนักเรียนจากโรงเรียนพี่เยี่ยม/พัก บ้านน้อง และฝึกทักษะทำอาชีพในครัวเรือนให้
5. ขยายโอกาส และขอความร่วมมือในการสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน และชุมชนภายในโรงเรียนพี่
6. ควรจัดการสัมมนาประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่ - น้อง และครูของโรงเรียนพี่และน้องให้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น
7. ให้มีองค์กรกลางที่มีข้อมูลและหาวิธีในการช่วยเหลือโรงเรียนน้องเพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว
8. ควรมีการเปลี่ยนโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องทุกๆ 3 - 5 ปี
9. ควรมีการมอบใบประกาศเกียรติคุณแก่โรงเรียนพี่ที่ดำเนินการโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง
10. ควรมีการประเมินโครงการร่วมกัน และจัดทำโครงการค่ายวิชาการต่างๆ □

เมื่อต้องจับไมค์เป็น MC-II

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศฉบับที่แล้ว ได้กล่าวถึงหน้าที่และบทบาทของพิธีกร หรือ MC ไปบ้างพอสมควร ฉบับนี้ จึงขอเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของพิธีกร ซึ่งยังมีเพิ่มเติมอีกหลายข้อด้วยกัน เพื่อสมาชิกผู้อ่านจะได้มองเห็นในภาพรวมทั้งหมดและนำไปใช้ตามความเหมาะสม

จากฉบับที่แล้ว ข้อ 2. เชิญผู้กล่าวรายงานการจัดงานหรือผู้กล่าวต้อนรับขึ้นพูด.....

3. เชิญประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน

หากไม่มีผู้กล่าวรายงานหรือกล่าวต้อนรับ พิธีกรจะเป็นผู้เชิญประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน และต้องทำความเคารพประธาน (โดยการคำนับ สำหรับพิธีกรชาย และไหว้ สำหรับพิธีกรหญิง) แล้วช่วยปรับไมโครโฟนให้ได้ระดับขณะประธานพูด พิธีกรจะต้องยืนในท่าสํารวม โดยอยู่ห่างจากประธานพอสมควร และหันหน้าไปทางประธาน เมื่อประธานกล่าวจบให้กล่าวขอบคุณประธานในนามผู้จัด แล้วจึงเริ่มรายการต่อไป

At this auspicious moment, I beg leave to invite Your Excellency the Minister of Education to address the assembly and declare the seminar on...open.

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผม/ดิฉันขอกราบเรียนเชิญ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวปราศรัยต่อที่ประชุมและกล่าวเปิดการสัมมนาเรื่อง...

4. ขอบคุนประธานในพิธีและแจ้งกำหนดการต่อไป

เมื่อประธานกล่าวเปิดงานแล้ว พิธีกรกล่าวขอบคุณและแจ้งกำหนดการต่อไป

Thank you very much Your Excellency/Mr.....

May I now invite Mr.....to deliver his keynote introduction.

หรือ *The next programme is keynote introduction from Mr.....*

กราบขอบพระคุณท่านประธาน/ขอบคุณครับ/ค่ะ ลำดับนี้ผม/ดิฉัน ขอเรียนเชิญ (ตำแหน่ง/ชื่อ) กล่าวปาฐกถา

5. แนะนำวิทยากร

หากไม่มีผู้ทำหน้าที่แนะนำผู้บรรยายหรือองค์ปาฐก พิธีกรต้องเป็นผู้กล่าวแนะนำ

May I introduce to you our speaker. He received his Bachelor's Degree/Master's Degree/Doctoral Degree (พูดเฉพาะปริญญาสูงสุด) in...(สาขาวิชา) from...(ชื่อสถาบัน). His significant positions are...(ชื่อตำแหน่ง) and...(ชื่อตำแหน่ง).

ถ้ามีผลงานตีพิมพ์เป็นหนังสือให้กล่าวต่อว่า *His publications are... (ชื่อหนังสือ) and... (ชื่อหนังสือ). He is a well-known speaker on... (สาขา). He is now... (ตำแหน่งงานปัจจุบัน) at...(สถานที่ทำงาน).*

Ladies and Gentlemen, please welcome Mr. ...(ชื่อ)

ผู้บรรยายของเราในวันนี้ ท่านได้รับปริญญา (ตรี/โท/เอก) ในสาขา... จาก... ท่านดำรงตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่งได้แก่ และ.... ผลงานด้านการเขียนหนังสือของท่านคือ ...และ... ท่านยังเป็นนักพูดที่มีชื่อเสียงด้าน... ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง...อยู่ที่...

ท่านสุภาพบุรุษและท่านสุภาพสตรีครับ/ค่ะ โปรดต้อนรับคุณ...

6. เชิญผู้ฟังรับประทานอาหารว่าง

ให้บอกช่วงระยะเวลาพักและเวลากลับมาเข้าประชุมต่อ

We'll now have (a fifteen-minute) coffee break.

(fifteen minutes) for refreshments.

Please come back at 10.15

Please be seated at...

We'll be back at...

I'll see you again at...

เราจะพักรับประทานอาหารว่าง 15 นาที กรุณากลับเข้าห้องประชุมเวลา 10.15 ครับ/ค่ะ

7. เริ่มรายการต่อหลังจากพักรับประทานอาหารว่าง

เมื่อผู้ฟังเข้ามาในห้องประชุมพร้อมกันแล้ว พิธีกรจะเริ่มรายการโดยแนะนำรายการต่อไป และวิทยากรท่านต่อไป

Welcome back. Our next session is ... (ชื่อรายการ). May I introduce to you our speaker...

ขอต้อนรับกลับสู่การสัมมนา รายการต่อไปของเราคือ ... ผม/ดิฉันขอแนะนำวิทยากรท่านต่อไป...

8. เชิญผู้กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึก

เมื่อจบการบรรยาย/อภิปราย พิธีกรเชิญผู้ที่ได้กำหนดไว้ ให้ขึ้นมากล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกแก่วิทยากร

May I ask/request (ตำแหน่ง/ชื่อของผู้ที่จะกล่าวขอบคุณ) to thank our speaker(s) and kindly present him/her/them...

a token of our appreciation.

a souvenir.

a plaque commemorating this seminar.

a bouquet of flowers.

ผม/ดิฉันขอเรียนเชิญ (ตำแหน่ง/ชื่อ) กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึก/โล่/ช่อดอกไม้ แก่ท่านวิทยากรด้วยครับ/ค่ะ

หรือ *Could I have the honour of (ตำแหน่ง/ชื่อผู้มอบ) to present a token of appreciation to (ชื่อวิทยากร).*

ในกรณีที่วิทยากรต้องเป็นผู้กล่าวขอบคุณ ให้กล่าวถึงจุดสำคัญที่องค์ปาฐกได้พูดแล้วสัก 1-2 จุด เพื่อแสดงว่าได้ตั้งใจฟังการพูดมาโดยตลอด แล้วจึงกล่าวขอบคุณ

ตัวอย่างคำกล่าวขอบคุณวิทยากร

On behalf of (ชื่อหน่วยงาน/กลุ่มผู้ฟัง),

I'd like to thank the speaker for his/her ...

informative talk.

interesting

entertaining

constructive

stimulating

ในนามของ (ชื่อหน่วยงาน) ผม/ดิฉันขอขอบคุณท่านวิทยากร ที่ท่านได้กรุณาพูดให้พวกเราฟังอย่างมีสาระ/น่าสนใจ/สนุกสนาน/สร้างสรรค์/เข้าใจ

9. เชิญผู้กล่าวปิดงาน

ท้ายสุดพิธีกรกล่าวขอบคุณผู้เข้าประชุมและกล่าวปิดงาน (แต่หากกำหนดให้มีผู้กล่าวปิดงาน พิธีกรต้องเชิญผู้นั้นกล่าวปิดงานและพิธีกรไม่ต้องกล่าวอะไรอีก เพราะได้ปิดงานแล้ว)

Excellencies,

Ladies and Gentlemen,

On behalf of (ชื่อหน่วยงาน), may I express our sincere thanks for your active participation in this seminar/presentation/training/meeting.

I now declare the seminar closed.

Have a safe trip home.

Have a happy stay in Bangkok.

ท่านผู้มีเกียรติ

ในนามของ (ชื่อหน่วยงาน) ผม/ดิฉันขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความร่วมมืออย่างแข็งขันในการประชุมครั้งนี้ ผม/ดิฉันขอปิดการสัมมนา/การนำเสนอ/การฝึกอบรม/การประชุม ณ บัดนี้ ขอให้ทุกท่าน เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ/ขอให้เที่ยวกรุงเทพฯ ให้สนุก สวัสดิ์ดีครับ/ค่ะ

ข้อมูลจากหนังสือ “สบายๆ เมื่อจับไมค์พูดภาษาอังกฤษ”

โดย รศ.งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี

มนุษย์เป็นอันตรายต่อแนวปะการัง...

มากกว่าสึนามิ

ปนัดดา จามสมพล*

In December 2004, a tsunami struck countries and coastlines of the Indian Ocean leaving behind a devastated landscape of ruins and debris. The giant waves also caused serious damage to coral reefs and other coastal ecosystems. A report entitled *Status of Coral Reefs in Tsunami-Affected Countries: 2005*, which was launched in Paris on 14 March 2006, concluded that human stress prior to 26 December 2004 had caused more damage to coral reefs and mangroves in the Indian Ocean than either the earthquake and tsunami

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2549 สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำกรุงปารีสได้จัดให้มีการรายงานในหัวข้อสถานะของแนวปะการังในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากสึนามิ : ปี 2005 โดยรายงานดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของหลายๆ ฝ่าย รวมทั้งรัฐบาลของออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเลของออสเตรเลีย คณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล (UNESCO-IOC) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) สหพันธ์การอนุรักษ์โลก (IUCN) และระบบข้อมูลโลกด้านแนวปะการัง

(Reefbase ประเทศมาเลเซีย) ในรายงานระบุถึงการทำลายของสึนามิที่มีต่อแนวปะการังและระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในหลายๆ

รายงานฉบับนี้ ได้สรุปเป็นประเด็นสำคัญไว้ว่าการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ตั้งแต่ก่อนวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เป็นสาเหตุของการทำลายแนวปะการังและป่าชายเลนในมหาสมุทรอินเดีย มากกว่าการเกิดแผ่นดินไหวและสึนามิ ซึ่งกวาดล้างทำลายพื้นที่ชายฝั่งทะเลไปเมื่อ 18 เดือนก่อน

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายงานได้สรุปด้วยว่า แนวปะการังส่วนใหญ่ในภูมิภาค รอดพ้นจากการทำลายของสึนามิมาได้ และจะฟื้นตัวโดยธรรมชาติภายในระยะเวลา 5-10 ปี โดยที่ประเทศต่างๆ สามารถลดปริมาณการทำประมงจำนวนมากลง รวมทั้งการจับปลาเชิงทำลาย การขุดปะการัง และการลดสถานะที่เป็นมลพิษทั้งจากตะกอนและธาตุอาหารในทะเล

ความเสียหายส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับแนวปะการังเป็นผลมาจากตะกอนและเศษซากปะการังที่ถูกเหวี่ยงไปมาโดยกระแสน้ำ และจากการทำลายของซากเศษดินทรายที่ชะจากแผ่นดินลงสู่ทะเล ทั้งสึนามิ รวมทั้ง *ปรากฏการณ์เอล นิโญ* ที่เกิดขึ้นในปี 2542 ได้ก่อความเสียหายโดยเข้าทำลายแนวปะการังใหม่ไปบางส่วน และเหวี่ยงไปรอบๆ เศษซากปะการังที่เกิดขึ้นภายหลังจากการที่แนวปะการังโลกประมาณ 16% ได้ถูกทำให้ตายลงด้วยการฟอกขาว รายงานเตือนว่า ปัจจัยอื่นๆ จากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง เช่น ภาวะความเป็นกรดและอุณหภูมิของน้ำในมหาสมุทรที่สูงขึ้นทำให้เกิดการคุกคามที่น่ากลัวต่อแนวปะการังในอนาคตมากเสียยิ่งกว่าความแปรปรวนทางธรรมชาติเสียอีก

สึนามิได้เข้าทำลายแนวปะการังโดยตรงในประเทศแถบมหาสมุทรอินเดียเป็นส่วนใหญ่ ประเทศเหล่านี้อาจจะมีการป้องกันคลื่นที่มีขีดจำกัดอยู่บ้างสำหรับบริเวณพื้นที่ที่อยู่ถัดชายฝั่งเข้าไป ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่คลื่นที่มีขนาดใหญ่มากก็ตาม ตรงกันข้าม ต้องตระหนักว่า ป่าชายเลน และบรรดาพืชชายฝั่งทะเลมีผลโดยตรงในการช่วยให้พื้นที่ที่อยู่ถัดจากชายฝั่งได้รับผลกระทบน้อยที่สุดจากการเข้าทำลายของคลื่นและเศษหินดินทรายจำนวนมาก

แนวปะการังที่ได้รับผลกระทบจากสึนามิมากที่สุดเกิดขึ้นใน 4 ประเทศที่อยู่ใกล้กับบริเวณจุดกำเนิดของคลื่นสึนามิ ได้แก่ -:

ประเทศอินโดนีเซีย แม้ว่าจะก่อนหน้านี้ที่จะเกิดสึนามิ มีข้อมูลเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับสภาพของแนวปะการังบริเวณสุมาตราเหนือ รัฐบาลอินโดนีเซียได้ประเมินว่า พื้นที่ของแนวปะการัง 97,250 เฮกตาร์ ได้รับความเสียหายคิดเป็น 30% มีมูลค่าความเสียหายสุทธิอยู่ที่ 332 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

แนวปะการังที่อยู่ใกล้บริเวณจุดศูนย์กลางการสั่นสะเทือนบนเกาะ Simeulue โผล่ขึ้นจากน้ำและถูกทำลาย ขณะที่แนวปะการังที่อยู่ลึกกว่าบริเวณใกล้เคียงกันไม่ได้รับผลกระทบ บริเวณแนวปะการังอื่นๆ ได้รับความเสียหายจากเศษหินดินทรายและตะกอนที่ถูกชะล้างจากแผ่นดิน หมู่เกาะเลพื้นที่ประมาณ 600 เฮกเตอร์ ถูกทำลายไปพร้อมๆ กับพื้นที่ป่าชายเลนอีกกว่า 85,000 เฮกตาร์

ประเทศไทย แนวปะการังส่วนใหญ่ (61%) ยังคงอยู่หรือไม่ก็ได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าแนวปะการังประมาณ 13% จะได้รับความเสียหายอย่างมาก แนวปะการังที่ถูกทำลายเกิดจากการเคลื่อนที่ของคลื่นปะการังที่แตกหักและล่องลอย การทับถมและสึกกร่อนจากตะกอนและเศษหินดินทรายที่ถูกพัดพามาจากแผ่นดิน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงมีปะการังที่สมบูรณ์เหลืออยู่ หมู่เกาะเลได้รับผลกระทบเพียง 5% ส่วนป่าชายเลนได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย

บริเวณนอกชายฝั่งของอินเดีย การเกิดแผ่นดินไหวครั้งที่สองส่งผลให้แนวปะการังทั้งแนวยกตัวขึ้นจากมหาสมุทรทางตอนเหนือของหมู่เกาะอันดามัน และเบียดกับแนวปะการังอื่นเข้าไปอีกหลายเมตรตรงพื้นที่ที่ต่ำลงไปใต้มหาสมุทรอันดามันใต้และนิโคบาร์ แนวปะการังในบริเวณแผ่นดินใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก แต่ชายหาดหลายๆ แห่งถูกชะเซาะจนพังอย่างหนัก ซึ่งอาจจะส่งผลต่อที่อยู่อาศัยของเต่าทะเลด้วย

ประเทศศรีลังกา เผชิญกับคลื่นสึนามิที่เคลื่อนมาบรรจบกันทั้งจากเกาะสุมาตราและหมู่เกาะอันดามัน และนิโคบาร์ โดยคลื่นโถมซัดชายฝั่งทางตะวันตกเฉียงเหนือใกล้กับ Trincomalee ก่อนที่จะม้วนตัวไปรอบๆ เกาะ เข้ากระทบกับชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงใต้ ความเสียหายต่อแนวปะการังในบริเวณนี้เกิดขึ้นเป็นหย่อมๆ และถี่ เนื่องจากการเคลื่อนที่ของเศษปะการังที่ถูกทำลายจากการฟอกขาวเมื่อปี 2542 ในบริเวณอื่นๆ ปะการังชนิดที่มีกิ่งก้านและสิ่งมีชีวิตในกลุ่มเดียวกันจำนวนมาก (ที่สูงกว่า 50 เซนติเมตร) ล้มคว่ำลง ขณะที่สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ถูกทับถมด้วยตะกอน

ใต้ทะเล การกัดเซาะอย่างรุนแรงเป็นบริเวณเล็กๆ ตามชายหาดหลายแห่ง ซึ่งถูกทำให้มีสภาพที่รุนแรงขึ้นจากการลักลอบขุดปะการังที่ผิดกฎหมายกันอย่างกว้างขวางก่อนหน้านี้ที่จะเกิดสึนามิ

รายงานดังกล่าวกระตุ้นให้รัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการกำจัดการคุกคามต่างๆ บนชายหาด ตามแนวปะการังและป่าชายเลน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทำลายไปมากกว่านี้ และเพื่อเอื้อให้เกิดการฟื้นตัวของระบบนิเวศอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น รายงานยังเตือนให้ระมัดระวังเกี่ยวกับข้อแนะนำที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีที่มีราคาสูงในการซ่อมแซมความเสียหายของแนวปะการัง เช่น เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์หรือการวางแท่นคอนกรีตตามแนวปะการัง ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้อาจจะต้องมีการพิสูจน์ก่อนว่าจะไม่เป็นอันตรายในระยะยาว

สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานได้ที่ www.aims.gov.au

การเกิดแผ่นดินไหวใต้ทะเลเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 โดยเริ่มจาก 30 กิโลเมตร ลึกลงไปในเปลือกโลก ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนตัวของผิวโลกอย่างถาวร ใกล้กับจุดศูนย์กลางการเกิดแผ่นดินไหว ด้านข้างทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะ Simeulue ถูกยกตัวขึ้น 1.5 เมตร เผยให้เห็นแนวปะการังเหมือนดังเช่นในภาพ ภายในเวลา 10 นาที แผ่นดินไหวได้แยกส่วนของแผ่นทวีปซุนดา ระยะทาง 1,300 กิโลเมตร ออกจากสุมาตราไปทางเหนือมุ่งสู่หมู่เกาะอันดามัน ซึ่งเป็นบริเวณที่เกิดการเอียงของแผ่นทวีปพม่า เป็นสาเหตุให้หมู่เกาะยกตัวขึ้นเหนือผิวน้ำประมาณ 1 เมตร ในพื้นที่ฝั่งตะวันตก จึงทำให้ทางฝั่งตะวันออกของเกาะทรุดจมลงอย่างมาก เกิดน้ำท่วมตามอาคารและเรือนอย่างถาวร แผ่นดินเคลื่อนตัวเข้าแทรกทางแนวนอน : สูงถึง 6 เมตร ในส่วนหนึ่งของหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ เกาะภูเก็ตในประเทศไทยเคลื่อนตัวไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 28 เซนติเมตร และแม้แต่สิงคโปร์ก็เคลื่อนตัวไปทางทิศตะวันตก 2 เซนติเมตร □

แปลและเรียบเรียงจาก

Humans bigger danger for coral reefs than tsunami

A World of Science, UNESCO

Vol. 4, No. 3

July – September 2006

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานใสสะอาด

ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2543 มีมติเห็นชอบในหลักการตามแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญของทางราชการและประกาศเป็นแผนระดับชาติ โดยกำหนดให้การทุจริตคอร์รัปชันเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีกลไกภายในให้เป็นศูนย์ประสานราชการใสสะอาด ในการขับเคลื่อนการสร้างราชการใสสะอาด และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และจัดทำแผนกลยุทธ์การดำเนินงานตามบริบทของแต่ละหน่วยงานที่จะทำให้หน่วยงานใสสะอาดในการปฏิบัติงาน และสามารถรายงานผลการดำเนินการประจำปี เสนอคณะรัฐมนตรีได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เร่งจัดทำแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐประจำปี 2544 ขึ้นและดำเนินการตามแผนดังกล่าว ซึ่งสามารถรายงานผลการดำเนินงานประจำปีได้ในปีถัดมา

จนเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 และวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 คณะรัฐมนตรีมีมติเรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการและแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 - 2551 พร้อมทั้งอนุมัติแผนปฏิบัติ

การเบื้องต้น โดยให้สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และส่งเสริมค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต สำนักงาน ก.พ. จึงปรับปรุงเนื้อหาของรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดประจำปี 2547 ให้สอดคล้องกับแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรีและแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 - 2551

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ประสานราชการใสสะอาดขึ้นในปี พ.ศ. 2548 เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการสร้างราชการใสสะอาดและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ต่างๆ ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงานขึ้น เพื่อเป็นทิศทางที่ต้องร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาดให้ได้ตามที่กำหนด คือ **“สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้นำสร้างราชการใสสะอาดปราศจากทุจริตคอร์รัปชัน”** และนำมากำหนดเป็น 4 พันธกิจ ที่จะต้องดำเนินการเชิงรุกให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ให้เป็นการสร้างราชการใสสะอาด ปราศจากทุจริตคอร์รัปชันได้ตามวิสัยทัศน์ โดยหน่วยงานทุกระดับต้องมีการปฏิบัติงาน ที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนและผู้รับบริการมีความเชื่อถือในกลไก

ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สูงขึ้น ในเบื้องต้นได้เผยแพร่วิสัยทัศน์
ของหน่วยงานให้ทราบทั่วกัน จัดทำ
ระบบมาตรฐานทางการปฏิบัติงาน และ
มีการประเมินผลตามดัชนีชี้วัดผลงาน
พร้อมทั้งมาตรการกระตุ้นให้บรรลุ
เป้าหมาย จนทำให้หน่วยงานมีการ
บริหารงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ
และเป็นธรรมมากขึ้น อันมีผลทำให้
เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานมีพฤติกรรม
การทำงานการให้บริการที่ดี ให้ความ
สำคัญต่อการทำงานเป็นทีม ซื่อสัตย์
สุจริต มีขวัญกำลังใจในการทำงาน
และนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรการ
อบรมหลักสูตรต่างๆ ตามโครงการไป
ใช้ในงานและการดำรงตน มีการเร่งรัด
การดำเนินงานทางวินัยให้รวดเร็ว เปิดเผย
ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษโดยเร็ว
นับได้ว่าบรรลุผลในเบื้องต้น

พันธกิจที่ 1 บริหารจัดการราชการ ใสสะอาดให้มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย : ผู้รับบริการมีความพึง
พอใจในการปฏิบัติงาน
ของหน่วยงาน

กลยุทธ์ : พัฒนาระบบการ
บริหารการจัดการราชการ
ใสสะอาดให้มีประสิทธิภาพ

พันธกิจที่ 2 สร้างเสริมจิตสำนึก ราชการใสสะอาด

เป้าหมาย : บุคลากรมีคุณธรรม
จริยธรรมและมีจิตสำนึก
ในการปฏิบัติงานด้วย
ความโปร่งใส ซื่อสัตย์
สุจริต

กลยุทธ์ : ส่งเสริม พัฒนาคูณการ
และผู้เกี่ยวข้องให้มี
คุณธรรม จริยธรรม และ
มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน
ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์
สุจริต

พันธกิจที่ 3 ป้องกันการทุจริต และ ประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย : หน่วยงานมีการปฏิบัติงาน
โดยปราศจากการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

กลยุทธ์ : เฝ้าระวัง ป้องกันการทุจริต
และประพฤติมิชอบใน
หน่วยงาน

พันธกิจที่ 4 ดำเนินการกรณีทุจริต และประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น

เป้าหมาย : หน่วยงานดำเนินการ
กรณีทุจริตและประพฤติ
มิชอบ ด้วยความรวดเร็ว
และเป็นธรรม

กลยุทธ์ : จัดการกรณีทุจริตและ
ประพฤติมิชอบด้วยความ
รวดเร็วและเป็นธรรม

พันธกิจที่ 1

บริหารจัดการราชการใสสะอาด ให้มีประสิทธิภาพ

การรณรงค์ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่
ของรัฐประพฤติและปฏิบัติงานเพื่อ
ประโยชน์ของหน่วยงาน และประชาชน
ตามค่านิยมสร้างสรรคที่กำหนด คือ
กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์
มีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้
ไม่เลือกปฏิบัติและมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
เป็นกิจกรรมสำคัญตามแผนปฏิรูป
ระบบบริหารภาครัฐและการสร้างระบบ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเป็น
ความพยายามในการปรับเปลี่ยนระบบ
ราชการให้มีประสิทธิภาพ และเป็นผล
ที่เกิดกับประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อให้
การรณรงค์ดังกล่าวบังเกิดผลอย่างเป็น
ระบบและเป็นรูปธรรม คณะรัฐมนตรี
ในการประชุมเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม
2543 จึงมีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
สร้างราชการใสสะอาด ให้ถือเป็นนโยบาย
สำคัญของทางราชการและให้กระทรวง
ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐต่างๆ
จัดทำแผนกลยุทธ์ “หน่วยงานราชการ
ใสสะอาด” เพื่อป้องกันการทุจริต
และประพฤติมิชอบพร้อมประกาศให้
สาธารณชนทราบ รวมทั้งจัดให้มีศูนย์
ประสานราชการใสสะอาดภายในหน่วยงาน

ขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้
คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี

การบริหารจัดการราชการใสสะอาด
ให้มีประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ให้การดำเนินงานราชการใสสะอาดของ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
มีประสิทธิภาพ เกิดผลในทางปฏิบัติ
อย่างเป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับของ
สาธารณชนในเรื่องของการปฏิบัติงาน
ราชการด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

การดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ได้ดำเนินการในเรื่องของ
การบริหารจัดการราชการใสสะอาด
โดยดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ราชการ
ใสสะอาดหลายโครงการ เช่น

- ❖ จัดตั้งศูนย์ประสานราชการ
ใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางใน
การดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับงานราชการ
ใสสะอาด

- ❖ จัดตั้งศูนย์เครือข่ายราชการ
ใสสะอาดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
รวมทั้งสิ้น 29 ศูนย์

- ❖ จัดทำเว็บไซต์ราชการใสสะอาด
เพื่อประโยชน์และความสะดวก คล่องตัว
ในการดำเนินงาน โดยเว็บไซต์ราชการ
ใสสะอาดดังกล่าวนี้ มีศูนย์กลางอยู่ที่
ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด สป.
และมีเว็บไซต์เครือข่ายอีกจำนวน 29
ศูนย์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานซึ่งกัน
และกัน

- ❖ พัฒนาศูนย์ประสานฯ และ
ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาดทั้ง
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็น
การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงาน
ของศูนย์ฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ❖ จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรม
และจริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการและ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้เป็นหลักประจำใจ
ในการปฏิบัติงาน

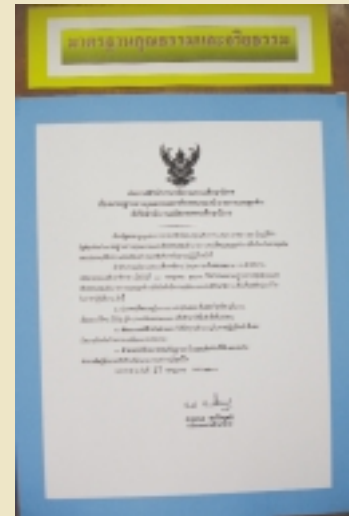
ผลการดำเนินงานราชการใสสะอาด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2549
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ได้ดำเนินการราชการใสสะอาดหลาย
โครงการ ทั้งในเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์
แนวทางการดำเนินงาน การป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
การพัฒนาข้าราชการและบุคลากรที่
เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชนที่มี
ส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของ
ส่วนราชการ ประสานการดำเนินงาน
ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งผลการดำเนินงาน
ปรากฏเห็นเด่นชัดอย่างเป็นรูปธรรม
ตัวอย่างเช่น

- ❖ ทุกหน่วยงานมีเว็บไซต์และ
เครือข่ายในการประสานการดำเนินงาน
ราชการใสสะอาด คือ เว็บไซต์ของศูนย์
ประสานราชการใสสะอาดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ www.saisaardmoe.go.th และเว็บไซต์ของศูนย์
เครือข่ายคือ www.saisaardmoe.go.th/...

- ❖ มีศูนย์ประสานราชการ
ใสสะอาดและศูนย์เครือข่ายทั้งใน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่สามารถ
ผลักดันให้การดำเนินงานราชการ
ใสสะอาดเกิดผลเป็นรูปธรรม

- ❖ ข้าราชการและบุคลากรที่
เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจและเห็น
ความสำคัญ ในงานราชการใสสะอาด
ซึ่งเป็นผลมาจากศูนย์ประสานและ
ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาด ทั้ง 29
ศูนย์ ได้มีการประชาสัมพันธ์และ
รณรงค์แก่ข้าราชการและบุคลากรที่
เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชนให้รับทราบ
การดำเนินงานดังกล่าว

พันธกิจที่ 2

สร้างเสริมจิตสำนึกการใสสะอาด

ระบบราชการถือเป็นองค์กรที่มี
ขนาดใหญ่และเป็นกลไกหลักในการ
บริหารประเทศเป็นหน่วยงานที่นำ
นโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติให้
บังเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม
 อีกทั้งยังมีความใกล้ชิดกับผู้รับบริการ
ซึ่งหมายถึง ประชาชนโดยตรง เนื่องจาก
เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีการดำเนินงาน
มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ระบบ
ราชการในอดีต เกิดข้อด้อยและนำไป
สู่ความเสื่อมประสิทธิภาพ อาทิ ความ
ล่าช้าในการปฏิบัติงาน การกำหนด
แนวนโยบายและวิธีปฏิบัติจากส่วนกลาง
ไม่สามารถสนองตอบตรงตามความ
ต้องการของประชาชน ความไม่ยืดหยุ่น
ในกฎ ระเบียบ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ

ซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การเสื่อมถอยทางค่านิยมและคุณธรรมอันนำไปสู่ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นที่น่ายินดีว่า ในช่วงเกือบทศวรรษที่ผ่านมา กระแสกระบวนทัศน์ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management/ NPM) ได้รับการยอมรับเข้ามาปรับใช้ ในการปฏิรูประบบราชการ ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีจุดมุ่งเน้นประการหนึ่งไปที่การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐให้มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เน้นประสิทธิภาพการตอบสนองความต้องการของประชาชน และสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2543 จึงได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด ให้ถือเป็นนโยบายสำคัญของทางราชการและให้กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐต่างๆ นำไปปฏิบัติโดยมีความมุ่งหวังสำคัญประการหนึ่ง คือ การรณรงค์ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติและปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์ “หน่วยงานใสสะอาด” สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการขึ้น เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น โดยมีแนวคิดสำคัญ กำหนดเป็นพันธกิจหนึ่งคือ การเสริมสร้างจิตสำนึกราชการใสสะอาดให้แก่บุคลากรในสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามแนวทางหลักธรรมาภิบาลและค่านิยมสร้างสรรค์ คือ กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติและมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

การดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ตามแผนกลยุทธ์ หน่วยงานใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2548 - 2551) มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการเสริมสร้างจิตสำนึกราชการใสสะอาดแก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องภายใต้โครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาบุคลากร ในการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน

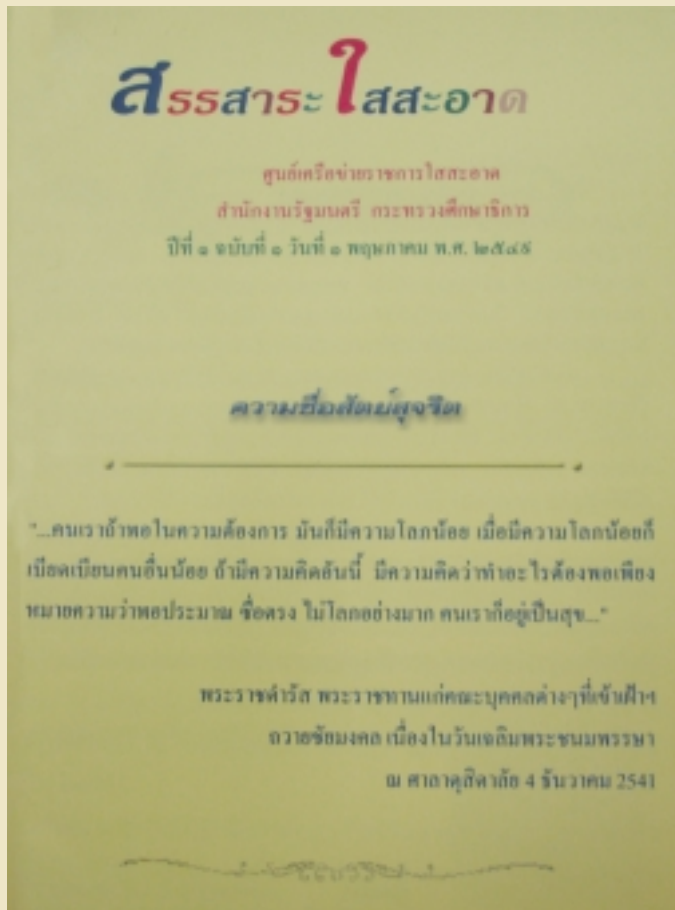
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญในการสร้างจิตสำนึกบุคลากรให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ โดยยึดแนวทางตามหลักธรรมาภิบาล ค่านิยมสร้างสรรค์ และที่สำคัญที่สุด คือ การดำเนินตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้จัดดำเนินโครงการนี้ขึ้น โดยมีกิจกรรมใน 2 ลักษณะ คือ การจัดอบรมพัฒนาจิตสำนึกบุคลากรโดยตรง และการส่งบุคลากรไปเข้าร่วมรับการอบรมกับหน่วยงานอื่นในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการอบรมหลักสูตรคุณธรรมจริยธรรม เรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท โครงการสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐที่ดี การจัดอบรมหลักสูตรการให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรม องค์การ นวัตกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สป. การจัดประชุมสัมมนาการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยมของสำนักตรวจราชการ และติดตามประเมินผลสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ การจัดอบรม

หลักสูตรธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหาร การศึกษานอกโรงเรียน ของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมค่ายทักษะชีวิต และผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมี การจัดทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์และจัดทำเอกสารรณรงค์เพื่อแจกจ่ายเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปด้วย

2. โครงการส่งเสริมบุคลากร ดีเด่นด้านความซื่อสัตย์สุจริต

❖ ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาด สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมบุคลากรดีเด่น ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ภายใต้ชื่อโครงการ “คนดีศักดิ์ศรี แห่ง สร.” โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ต่อเนื่องมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และได้รายงานผลให้ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทราบ โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

คัดเลือกบุคลากรที่มีความดีเด่นด้านความซื่อสัตย์ สุจริต และประกาศยกย่อง เชิดชูเกียรติให้เป็นต้นแบบแก่บุคลากรอื่นๆ ซึ่งมีกิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกคนดี ศักดิ์ศรีแห่ง สร. ประจำปีในแต่ละปีงบประมาณเวียนกันไปโดยมีสัดส่วนกรรมการที่มาจากแต่ละส่วนงานภายใน ส่วนละเท่าๆ กัน เป็นกรรมการร่วมกับคณะทำงานประจำศูนย์เครือข่ายฯ จากนั้นคณะกรรมการฯ ดังกล่าวจะดำเนินการจัดทำเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ประกาศเกณฑ์ให้แก่บุคลากรในสังกัดทราบ และดำเนินการพิจารณาคุณสมบัติบุคลากรตามเกณฑ์เป็นรายบุคคล จนได้ผู้มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การประเมินให้ยกย่องเป็นคนดี ศักดิ์ศรี แห่ง สร. แล้วจัดทำประกาศ

ยกย่องเชิดชูเกียรติ ทำพิธีมอบให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือก และเผยแพร่ผลการดำเนินการทางเว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี และในวารสาร “สรสสาระใสสะอาด”

❖ การจัดโครงการ / กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรของหน่วยงานอื่นๆ เช่น ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาด สำนักอำนวยการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์เครือข่ายฯ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1 ศูนย์เครือข่ายฯ สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน เป็นต้น

3. โครงการส่งเสริมค่านิยมรักความซื่อสัตย์ สุจริต

ในการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างสรสค่านิยม รักความซื่อสัตย์

สุจริต ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาดในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น ศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาดสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำวารสาร “สรสสาระใสสะอาด” ซึ่งได้เริ่มจัดทำและเผยแพร่เป็นวารสารรายเดือน ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 เป็นต้นมา โดยมุ่งเน้นเผยแพร่ความรู้และสาระต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ และค่านิยมรักความซื่อสัตย์สุจริต ให้แก่บุคลากรสำนักงานรัฐมนตรี ตลอดจนบุคคลภายนอกโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์สร้างค่านิยมรักความซื่อสัตย์สุจริต โดยกิจกรรมแรกที่จัดเป็นการประกวดคำขวัญ รณรงค์เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการจัดประกวดคำขวัญและจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์พระบรมราโชวาทฯ ของศูนย์เครือข่ายฯ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

การเสริมสร้างจิตสำนึกราชการใสสะอาดตามโครงการทั้ง 3 โครงการข้างต้น ได้มีการดำเนินกิจกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

□ การพัฒนาบุคลากรในการสร้างจิตสำนึกบุคลากร

ในภาพรวมของการสร้างจิตสำนึกราชการใสสะอาดให้แก่บุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้ในหลายๆ หลักสูตร มีผลการดำเนินงาน คือ

* การอบรมหลักสูตร
คุณธรรม จริยธรรม การเรียนรู้ตามรอย
พระยุคลบาท

* การสร้างบรรทัดฐานใน
การปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปสู่การบริหาร
จัดการภาครัฐที่ดี

* จัดอบรมหลักสูตร
ธรรมาภิบาลสำหรับนักบริหารการศึกษา
นอกโรงเรียน

ทั้งนี้จากการสำรวจติดตาม
ผลผู้เข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ
เมื่อเสร็จสิ้นโครงการไประยะเวลาหนึ่ง
พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มี
แนวโน้มการมีค่านิยมสร้างสรรค์ตาม
แนวทางราชการใสสะอาด และนำไป
ปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการ
ดำเนินชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับที่น่า
พอใจ บางส่วนมีการนำความรู้ แนวคิด
ดังกล่าวไปเผยแพร่ขยายผลต่อไปด้วย

□ ในส่วนของการสร้าง
จิตสำนึกให้แก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง
โดยทั่วไปของสำนักงานการศึกษา
นอกโรงเรียน มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

* การจัดกิจกรรมค่าย
ทักษะชีวิตได้มีการจัดกิจกรรมค่าย
ทักษะชีวิตเกี่ยวกับคุณธรรมและ
จริยธรรม ให้กับนักเรียนนอกโรงเรียน
ทุกระดับในสถานศึกษา

* การผลิตรายการวิทยุ
และโทรทัศน์ ได้มีการจัดและผลิต
รายการที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อต่างๆ ให้
กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

□ การส่งเสริมบุคลากรดีเด่น
ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต

ผลการดำเนินโครงการ
“คนดี ศักดิ์ศรีแห่ง สร.” ของศูนย์-
เครือข่ายราชการใสสะอาด สำนักงาน
รัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ประจำ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มีผู้ได้รับ
การคัดเลือกผ่านเกณฑ์การประเมิน
ให้ประกาศยกย่องเป็นคนดี ศักดิ์ศรี
แห่ง สร. รวม 4 คน และ ศูนย์เครือข่ายฯ
ได้จัดทำประกาศเกียรติบัตรยกย่อง
เชิดชูเกียรติเสนอเลขานุการรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามและ
ทำพิธีมอบประกาศให้แก่ผู้ได้รับการ
คัดเลือก เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2549
ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ
พร้อมทั้งได้เผยแพร่เกียรติคุณผ่านเว็บไซต์
ของสำนักงานรัฐมนตรี และผ่านทาง
วารสาร “सरสาระ ใสสะอาด” แล้ว

□ การส่งเสริมค่านิยม
รักความซื่อสัตย์ สุจริต

ผลการดำเนินการจัดทำวารสาร
“सरสาระ ใสสะอาด” ของศูนย์เครือข่าย
ราชการใสสะอาด สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการจัด
ทำวารสารในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549
รวม 5 ฉบับ เผยแพร่ไปยังผู้บริหาร
และศูนย์เครือข่ายราชการใสสะอาดอื่นๆ
ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รวม 25 หน่วยงาน และได้รับการ
ตอบรับเป็นอย่างดี สามารถรณรงค์
ค่านิยมผ่านสื่อสิ่งพิมพ์นี้ได้ผลในระดับ
ที่น่าพอใจ และการจัดประกวดคำขวัญ
รณรงค์สร้างค่านิยม รักความซื่อสัตย์
สุจริต มีผู้สนใจส่งคำขวัญเข้าร่วมประกวด
มากพอสมควร ได้ผู้ชนะเลิศการประกวด
คำขวัญ และได้ทำพิธีมอบเงินรางวัล
พร้อมประกาศเกียรติบัตรโดยเลขานุการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2549

พันธกิจที่ 3

ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การบริหารองค์กร ไม่ว่าทั้งภาค
รัฐและเอกชน ต้องมีการบริหารจัดการ
ด้านบุคลากร การเงิน ทรัพยากร และ
การจัดการสิ่งแวดล้อม ในการบริหาร
ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ย่อมมีความเสี่ยง
เกิดขึ้นได้ทุกโอกาส ทุกขณะเวลา ซึ่ง
เป็นกลไกที่ทำให้เกิดภัยต่อองค์กรได้
ความสามารถในการบริหารความเสี่ยง
จึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้หน่วยงาน
หรือส่วนราชการนั้นได้บรรลุผลสัมฤทธิ์
โดยปราศจากการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในหน่วยงาน

การป้องกันการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ จึงเป็นกลไกช่วยสร้าง
ความปลอดภัยให้กับองค์กรและ
บุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ จึงได้มีการดำเนินการเพื่อ
ป้องกันภัยหรือความเสียหายต่อองค์กร
หรือบุคลากร และดำเนินโครงการต่างๆ
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความ
โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ
และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยนำ
มาตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
หรือหลักธรรมาภิบาล และหลักคุณธรรม
ต่างๆ มาเผยแพร่และส่งเสริมให้มีการ
ปฏิบัติอย่างจริงจัง จนเกิดเป็นวัฒนธรรม
ในการทำงานขององค์กร เพื่อรณรงค์
ส่งเสริมค่านิยม การรักความซื่อสัตย์
สุจริต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
รวมถึงจัดระบบการตรวจสอบและการ
ควบคุมภายใน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ
หรือสอบทานผลการดำเนินงานของงาน/
โครงการต่างๆ ให้อย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อช่วยป้องกันหรือ ลดความเสี่ยงจาก
ความผิดพลาด ความเสียหาย ไม่ว่าจะ
ในรูปของการสิ้นเปลือง ความสูญเสียเปล่า
ของการใช้ทรัพย์สินหรือการกระทำ
อันเป็นการทุจริต พร้อมทั้งปรับปรุง
แก้ไขกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ เรื่องต่างๆ

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมต่อการทำงาน
ของเจ้าหน้าที่ และส่งเสริม สนับสนุน
ให้ภาคเอกชน ประชาชน เข้ามามี
ส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การ
ดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ
ติดตาม และตรวจสอบผลการดำเนิน
โครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความ
โปร่งใส และเป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริต
อันจะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลที่เป็นรูปธรรม
เกิดประโยชน์คุณูปการอย่างแท้จริง และ
ได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การดำเนินการ

สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ได้ดำเนินกิจกรรมและ
โครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบ กิจกรรมและโครงการดังกล่าว
ได้ผ่านกระบวนการในการหารือร่วมกัน
ของทุกหน่วยงานในสังกัด ในอันที่จะ
ใช้เป็นกรอบ แนวทาง หรือมาตรการใน
การดำเนินงาน เพื่อให้การป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง โดยยึดหลัก
คุณธรรม และจริยธรรม การสร้าง
จิตสำนึกให้กับบุคลากร การอบรมให้
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่
เกี่ยวข้อง การปรับเปลี่ยนกระบวนการ
วัฒนธรรม ค่านิยม การจัดทำฐาน
ข้อมูล และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา
ใช้ในการบริหารงานข้อมูล การเพิ่ม
ช่องทางในการให้บริการในทุกๆ เรื่อง
และครอบคลุมทั้งภาครัฐและภาค
ประชาชน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
การติดตาม ประเมินผล และการ
รายงานผล โดยมีศูนย์ประสานราชการ
ใสสะอาด กระทรวงศึกษาธิการ เป็น
หน่วยงานกลาง ในการประสานงาน
กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำ รวมทั้ง

การจัดทำรายงานผลการดำเนินการ
ในภาพรวมเสนอผู้บริหารระดับสูงและ
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการดำเนินการ

สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ มีกลไกสำคัญที่สนับสนุน
การดำเนินการทางด้านการป้องกัน
การทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ มี
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทั้งในระดับ
กระทรวงและระดับกรม ซึ่งทำหน้าที่
ในการตรวจสอบหรือสอบทานผลการ
ดำเนินงานของงาน/โครงการต่างๆ
หรืองาน/โครงการที่ใช้เงินงบประมาณ
จำนวนมาก หรืองาน/โครงการที่ส่งผล
สำเร็จต่อนโยบาย ภายใต้กฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดของ
กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงิน
แผ่นดิน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
ยกตัวอย่าง เช่น ทุกหน่วยงานต้อง
ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีการจัดวาง
ระบบการควบคุมภายใน เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ
ควบคุมดูแลทรัพย์สิน การป้องกัน
หรือลดข้อผิดพลาด ความเสียหาย
การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการ
ทุจริตในหน่วยงาน มีการจัดทำรายงาน
ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณทุกไตรมาส
การจัดทำรายงาน การกันเงินและขยาย
การกันเงินไว้เบิกเหลืออปี การจัดทำ
รายงานผลการดำเนินงานด้านจัดซื้อ
จัดจ้าง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะใน
การปรับปรุงแก้ไข หรือข้อเสนอแนะ
ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร
การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น มีส่วน
สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่

สนับสนุนทำให้การปฏิบัติงานเป็นไป
ด้วยความโปร่งใส นอกจากนั้น ยังเป็น
กลไกสำคัญในการป้องกันความเสี่ยง
ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงใน
การจัดหาหรือ ใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า
หรือเป็นการจัดหา หรือการใช้ที่ไม่ได้
มุ่งประโยชน์ต่อทางราชการ

หากพิจารณาถึงความพร้อม
ของทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการ
ดำเนินงานในการป้องกันการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ จะพบว่ามีหลายประการ
ด้วยกันที่เอื้อและสนับสนุนไม่ว่าจะเป็น
ด้านองค์ความรู้ บุคลากร กฎหมาย ฯลฯ
แต่จะอย่างไรให้สิ่งเหล่านี้ให้บังเกิดผล
อย่างที่เราควรจะเป็น มีความเชื่อมโยง
ซึ่งกันและกันอย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม
และตอบสนองต่อเป้าหมายของหน่วยงาน
ในภาพรวม คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะ
ต้องให้ความสำคัญกับการให้ความรู้
ความเข้าใจ และการสร้างจิตสำนึก
ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไปอย่างไม่
หยุดนิ่ง และให้มีปรากฏอยู่ในทุกเรื่อง
ที่ดำเนินการ ขอพิจารณาประการต่อมา
คือ ในเรื่องของคุณค่า ซึ่งคงไม่ได้
หมายความว่าเฉพาะคุณค่าของส่วนราชการ
เท่านั้น แต่ต้องเป็นคุณค่าของสังคม
โดยรวม คือ ภาคประชาชน ที่จะต้อง
เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งเป็นผู้ให้ คือ กำกับ
ติดตาม ตรวจสอบ และเป็นผู้รับ คือ
การได้รับประโยชน์ หรือได้รับการ
ตอบสนองตามความจำเป็นและเหมาะสม

พันธกิจที่ 4

ดำเนินการกระบวนวิธีและ ประเพณีมิชอบที่เกิดขึ้น

สังคมไทยในยุคปัจจุบันมีความ
เจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุและ
เทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มีการผลิต
สินค้าและบริการอย่างกว้างขวางและ
เข้าถึงผู้บริโภคโดยง่าย ส่งผลให้เกิด

ค่านิยมทางวัตถุ เกิดการแข่งขันแย่งแย่งทรัพยากรและโอกาสต่างๆ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ มุ่งประโยชน์ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหานานัปการในเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งผลต่อความมั่นคงและสันติสุขของสังคม เศรษฐกิจ อันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงได้มีความพยายามในการร่วมกันแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและการทุจริตและประพฤติมิชอบให้หมดไปจากสังคมไทย โดยแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2543 คือการเร่งรัดจัดการกรณีการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังเกิดขึ้น เพื่อแสดงถึงความเอาใจจริงเอาใจของรัฐบาลในการจัดการเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น โดยปรับปรุงระบบการสอบสวนลงโทษทางวินัยให้รวดเร็วและเป็นธรรมยิ่งขึ้น รวมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบเพื่อกำจัดการไม่ได้ออกจากราชการโดยเร็ว เพิ่มความเกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์ และเพื่อเรียกศรัทธาและความมั่นใจคืนสู่ความรู้สึกประชาชน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเร่งรัดจัดการกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง โดยได้จัดทำเป็นแผนกลยุทธ์และกำหนดไว้เป็นพันธกิจหนึ่งที่ต้องสร้างมาตรการในการดำเนินการกับบุคลากรที่ทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และโปร่งใส จึงได้กำหนดให้มีมาตรการผลักดันการดำเนินงานให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ไว้ดังนี้

- ❖ กำหนดขั้นตอนและระยะ

เวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน

- ❖ ให้มีบุคคลภายนอกร่วมเป็นกรรมการสืบสวน สอบสวนหรือพยานกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ❖ ให้มีการกระจายอำนาจในการดำเนินการทางวินัย

- ❖ เร่งรัดดำเนินการกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ❖ พิจารณาโทษสถานหนักกรณีเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ❖ รายงานผลการดำเนินการกรณีทุจริตให้สาธารณชนทราบ

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2549 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานสำคัญหลายประการที่สอดคล้องกับมาตรการที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจจริงเอาใจต่อการจัดการกรณีการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังเกิดขึ้นของหน่วยงาน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

- ❖ กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน โดยการส่งเสริมมาตรฐานการดำเนินการทางวินัย อุทธรณ์ร้องทุกข์ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาระบบการจัดการกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบให้รัดกุมและรวดเร็ว รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับกรณีการทุจริตที่เกิดขึ้น ด้วยการติดตั้งตู้รับแจ้งข้อมูลเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับราชการใสสะอาดไว้ภายในหน่วยงาน รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งจัดประชุมชี้แจงและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ นำเสนอวิธีการป้องกัน ปราบปราม และเผยแพร่ข้อมูลให้ข้าราชการและ

ลูกจ้างได้รับทราบ

- ❖ พัฒนาศักยภาพที่จะเป็นกรรมการสอบสวน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยโดยจัดส่งนิติกรเข้ารับการอบรม/สัมมนาในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางวินัย เช่น หลักสูตรกฎหมายปกครองสำหรับผู้บริหาร หลักสูตรการดำเนินการทางวินัยสำหรับผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการสอบสวน หลักสูตรความรู้กฎหมายปกครองเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด และการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องบทบาทศาลยุติธรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้ารับการอบรมในเรื่องวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จำนวน 600 คน

นอกจากนี้ ได้ส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ในข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน จัดทำแผ่นพับว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน แผ่นพับกฎหมายว่าด้วยบทลงโทษเกี่ยวกับการฉ้อ จัดทำแบบร้องเรียนร้องทุกข์ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ข้าราชการมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักและตื่นตัวในการปฏิบัติงานราชการโดยยึดกฎ ระเบียบ วิถีปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง □

